

Mutsaertplaats 23, Vilvoorde

Een Archeologienota

Auteur:

T. Van Mierlo (assistent-archeoloog)

J. van Rooij (veldwerkleider)

Autorisatie

P. Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

Colofon

VEC Nota 35

Mutsaertplaats, Vilvoorde; Een archeologienota

Vlaams Erfgoed Centrum bvba

Auteur: T. Van Mierlo

In opdracht van: Vertrouwelijk, zie privacy-fiche

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, december '16

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels, Brugge

Tel + 32 (0)16 39 47 96

info@vlaamserfgoedcentrum.be

www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.1	Beschrijvend gedeelte	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.1.1	Administratieve gegevens	6
1.1.2	Archeologische voorkennis	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.1.3	Beschrijving van de geplande werken	8
1.1.4	Juridisch kader	8
1.1.5	Doelstelling en vraagstelling	11
1.2	Assessmentrapport	12
1.2.1	Huidige gebruik	13
1.2.2	Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden	14
1.2.3	Beschrijving van bekende archeologische waarden	20
1.2.4	Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden	22
1.2.5	Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	34
1.2.6	Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek	36
1.2.7	Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek	37

Bijlage 1 Plannenlijst

Bijlage 2 Fotolijst

Tabel 1. *Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.*

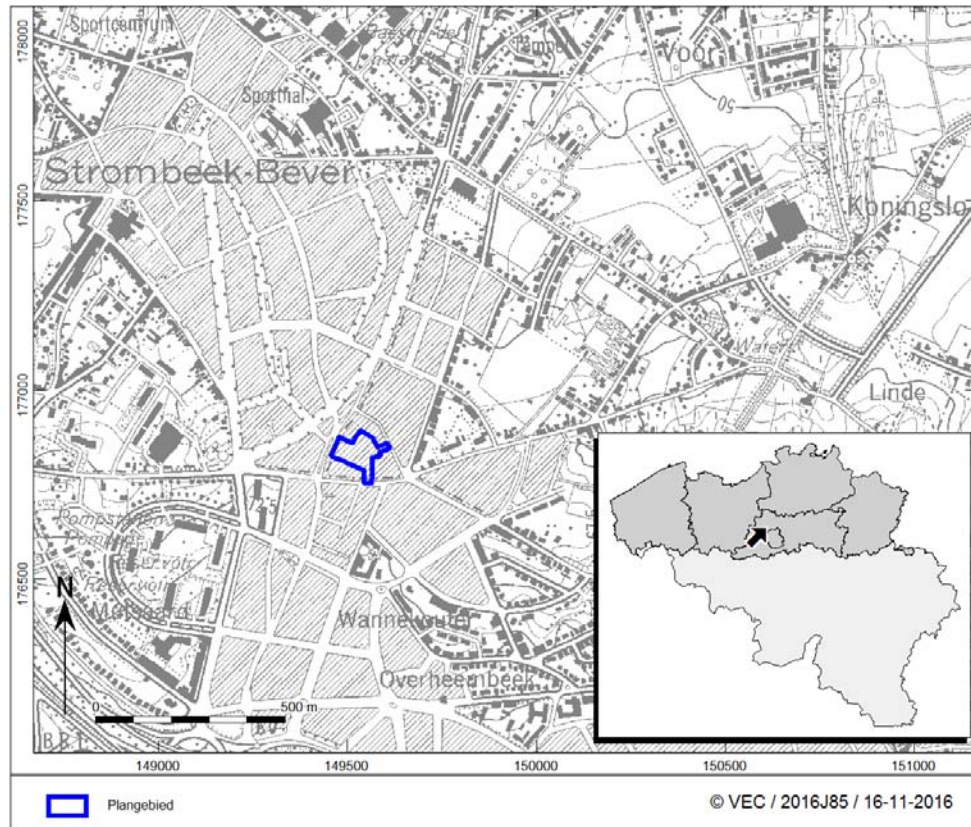
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E - 6 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

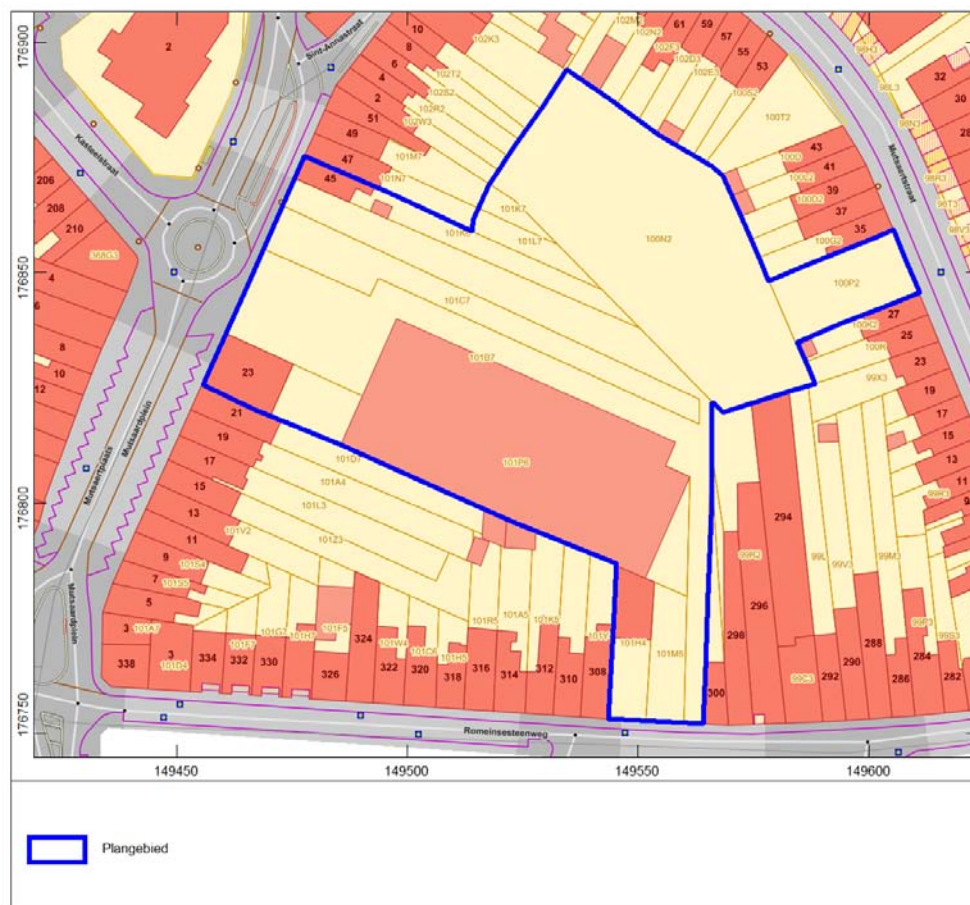
1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in november 2016 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Mutsaertplaats in Vilvoorde (afb. 1 en 2).¹ De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen uitbreiding van een winkelpand.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

¹ Voor de vertrouwelijke gegevens van de opdrachtgever wordt verwezen naar de privacy-fiche

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein

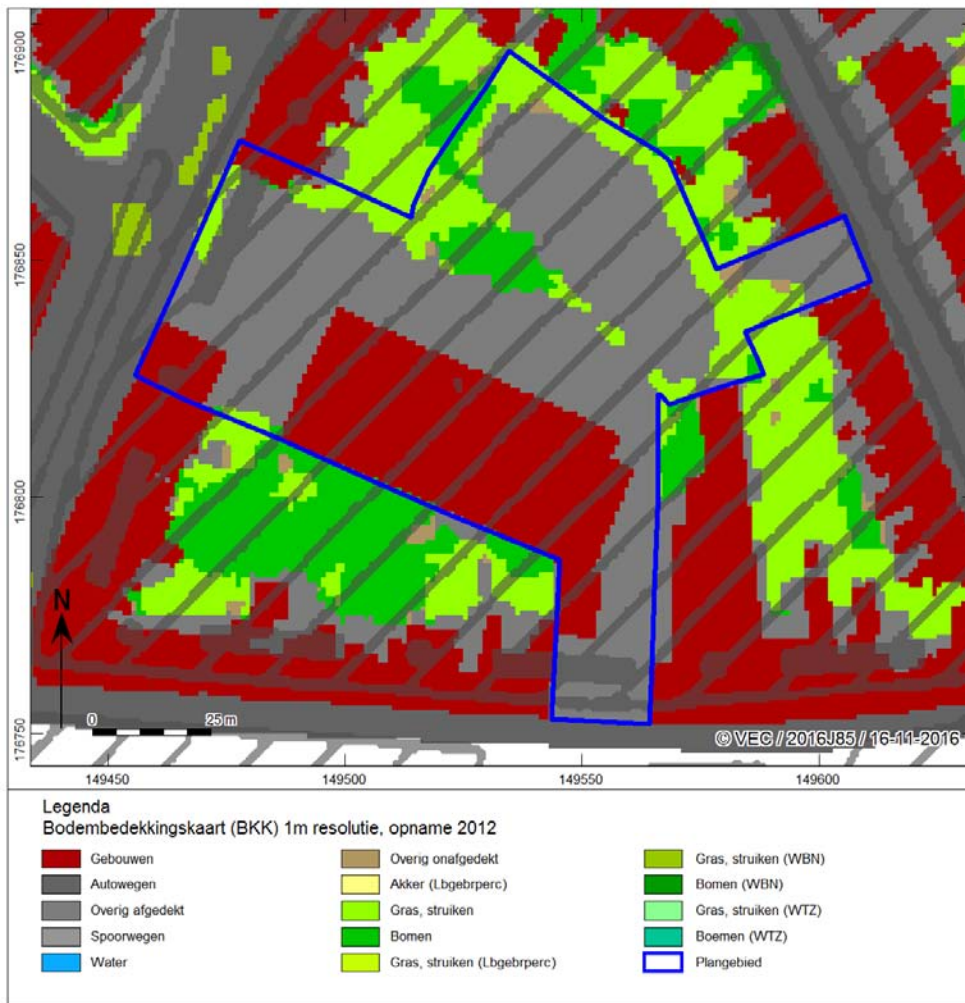
1.1.1 Administratieve gegevens

Opdrachtgever:	Vertrouwelijk, zie privacy-fiche
Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Uitbreiding Winkelpand
Locatie:	Mutsaertplaats 23
Plaats:	Vilvoorde
Gemeente:	Vilvoorde
Provincie:	Vlaams-Brabant
Kadastrale gegevens:	Gemeente Vilvoorde, Afdeling 1, Sectie A, Perceelnummers: 100P2, 101B7, 101C7, 101M5, 101P6.
Diepte bodemverstoring	350 cm –mv (63m +TAW)
Oppervlakte plangebied	9242 m ² / 0.9 ha
Coördinaten (bounding box; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	149.455 / 176.752 149.533 / 176.823 149.611 / 176.894

Projectcode	2016J85
VEC-projectcode:	4180721
Auteur:	J. van Rooij (velwerkleider)
	T. Van Mierlo (bureauonderzoek, assistent-archeoloog)
	P. Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)
Autorisatie: ²	P. Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)
Begindatum onderzoek:	13 november 2016
Einddatum onderzoek:	November 2016
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum
	Ten Briele 14 bus 15
	8200 Sint-Michiels, Brugge
Relevante thesaurustermen:	Paleolithicum, Mesolithicum, Romeinse tijd, Middeleeuwen, stad, wegen, bureauonderzoek.
	https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

In het onderzoeksgebied zijn de volgende verstoorde zones vastgesteld:

² Peter Hazen is een werknemer bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones

1.1.2 Archeologische voorkennis

Er is geen archeologische voorkennis van het plangebied beschikbaar.

1.1.3 Beschrijving van de geplande werken

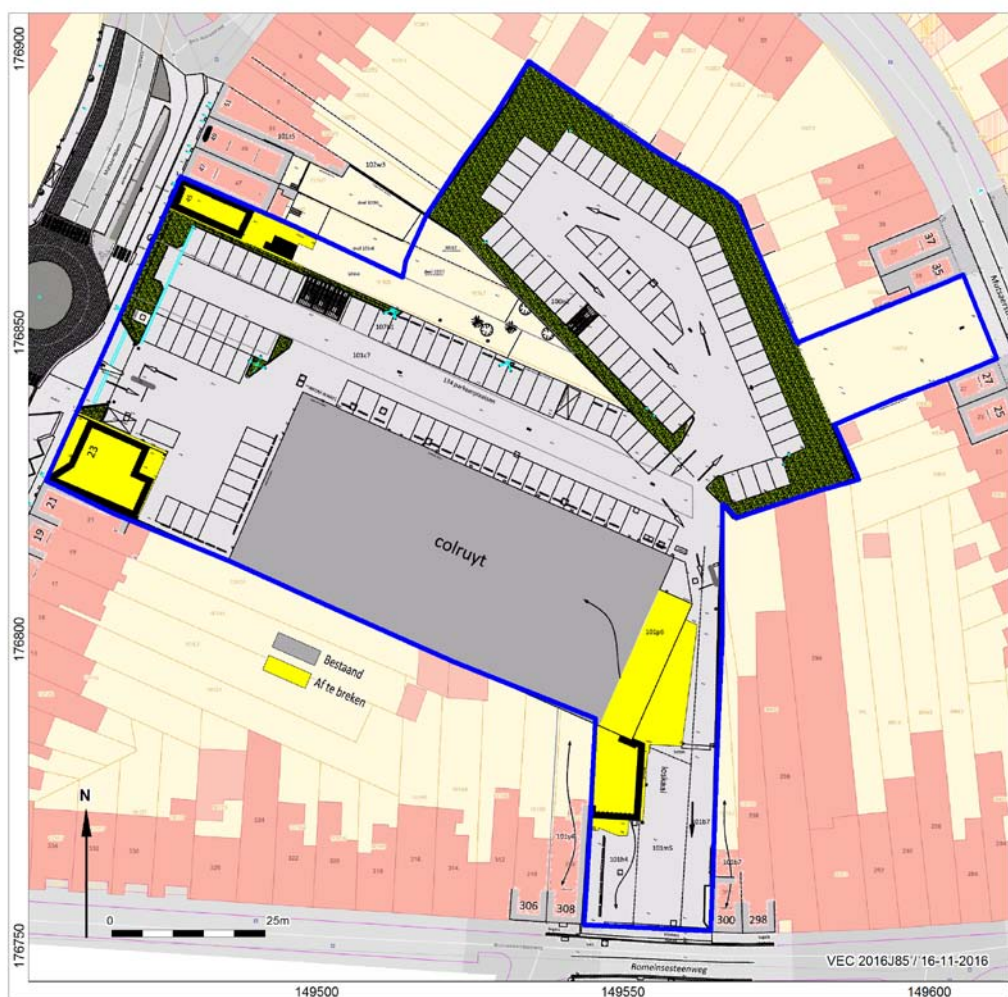
Binnen het plangebied is de realisatie van een uitbreiding met bijhorende parking van de reeds bestaande Colruyt gepland. De uitbreiding beslaat een totale oppervlakte van 1.163m² en bestaat uit drie kleinere delen die aansluitend aan het bestaande gebouw worden gerealiseerd. Deze hebben afzonderlijk de volgende afmetingen (van oost naar west): 510m², 190m² en 463m². De funderingen van de nieuwe gebouwen zullen een minimale verstoring van 1,00m –mv hebben. De specifieke diepte is nog niet berekend.

Er wordt een nieuwe parking gerealiseerd. Dit wordt gedaan door de bestaande parkeerplaatsen te herschikken in het noordelijke en zuidelijke gedeelte van het plangebied en nieuwe parkeerplaatsen te realiseren in het centrale gedeelte van het plangebied. Ook worden de bestaande parkeerplaatsen herschikt. Zo worden de 134 bestaande parkeerplaatsen omgezet naar 117 nieuwe parkeerplaatsen en 5 nieuwe mindervalide parkeerplaatsen. De parkeerplaatsen zijn 250cm breed. Er zal enkel verstoring voorkomen door het realiseren van de nieuwe parking in het noordoosten van het plangebied. Hier zal eerst de teelaarde afgegraven worden, hetgeen circa 50 cm verstoring zal veroorzaken. Hierna wordt de asfaltverharding met steenslagfundering aangelegd. De verstoring zal echter meevallen omwille van het gebouw dat op deze plaats gestaan had voor 1996. Dit gebouw heeft het gebied voor de nieuwe parking reeds grotendeels verstoord. De bestaande parkeerplaatsen bestaan uit een betonplaat met daarop een asfaltaag. Deze zullen verwijderd en vervangen worden door een asfaltaag met een steenslagfundering.

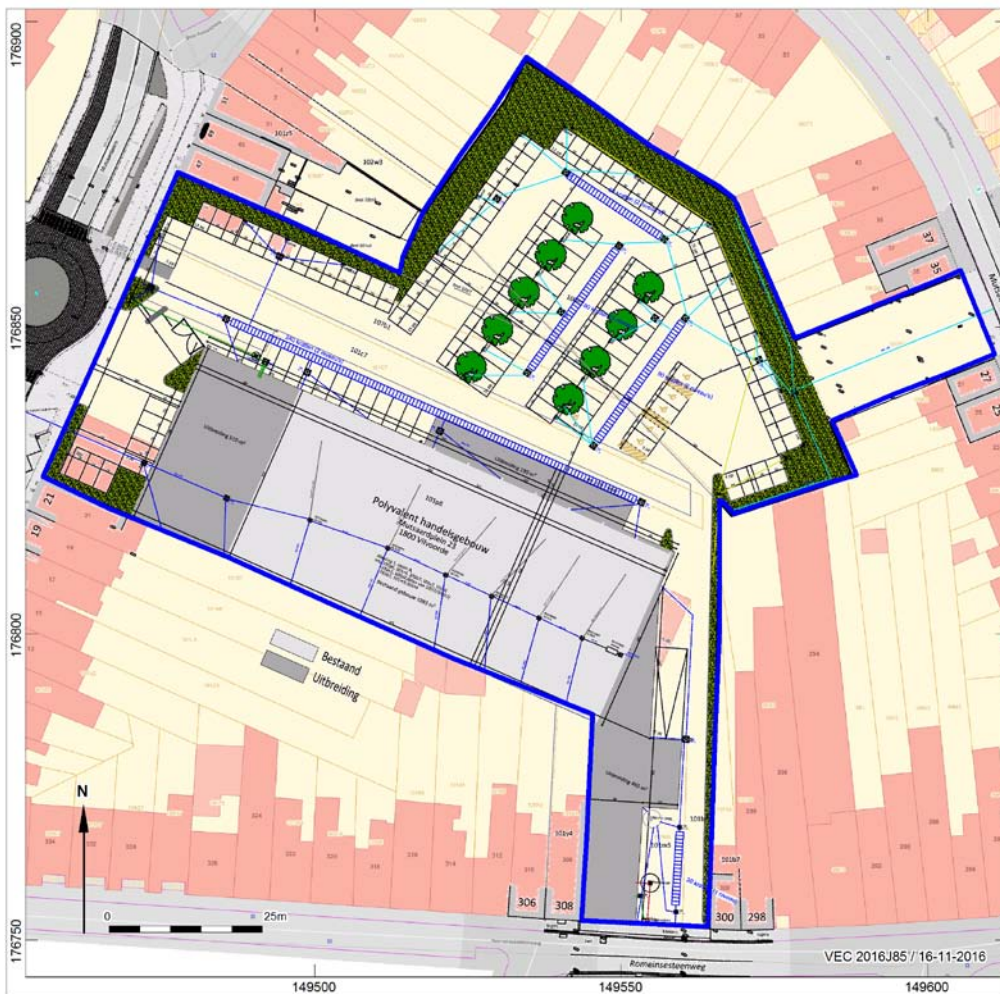
Deze komt echter niet dieper dan de bestaande verharding (onderkant steenslagfundering komt overeen met de onderkant bestaande betonplaat). Op deze manier zal hier geen extra bodemverstoring optreden.

Vooraleer het mogelijk is om deze uitbreiding te realiseren, dienen verschillende gebouwen gesloopt te worden. Deze gebouwen zijn in het westen van het plangebied en in het zuidoosten van het plangebied. Dit alles heeft een oppervlakte van circa 695 m². Op deze plaatsen wordt de nieuwbouw als nieuwe parkeergelegenheden geplaatst.

Verder wordt gepland om nieuwe gebouwen te plaatsen. Deze zullen een oppervlakte bezitten van circa 1000m², wat ongeveer 11% van de totale oppervlakte is. Verder dient er rekening gehouden te worden dat ongeveer de helft van de oppervlaktes van de geplande nieuwe gebouwen reeds verstoord zijn door de gerealiseerde gebouwen die naast de nieuwe geplande gebouwen gelegen zijn. Deze verstoringen zijn veroorzaakt door het uitgraven en plaatsen van de funderingen van deze gebouwen. Omwille van deze reden zal er eerder een kleiner gedeelte (circa 6% van de totale oppervlakte) voor verstoring zorgen. Deze verstoring zal minimaal 1,00m –mv zijn.

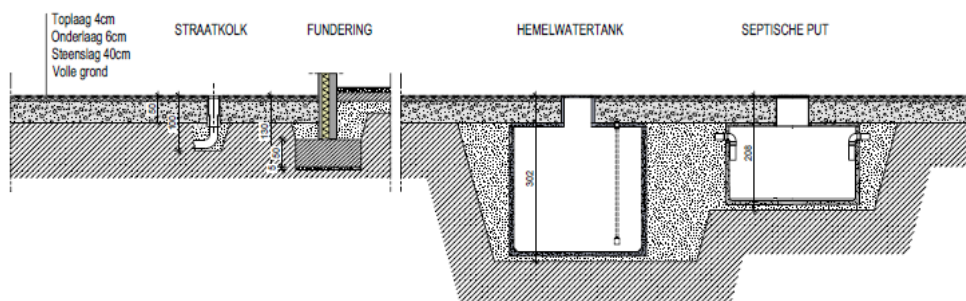

Afb. 4. Bestaande toestand van het plangebied

Afb. 5. Geplande toestand van het plangebied.

In het zuidoosten van het plangebied wordt een sceptische put en regenwaterput aangelegd. Deze komen te liggen op de huidige loskaai. De regenwaterput zal op een diepte van 3,00m –mv gelegen zijn en de sceptische put op een diepte van 2,20m –mv. Deze zullen beide worden aangesloten aan de openbare riolering die in het zuiden van het plangebied gelegen is. Deze zullen in verbinding komen te staan met de riolering.

Afb. 6. Detailplan van de regenwaterput en sceptische put.

De nieuwe riolering is gelegen over het gehele plangebied en bestaat uit infiltratiekratten (aangeduid met de blauwe lijnen op afbeelding 5). Deze kratten kunnen bestaan uit één of twee niveaus. De onderkant van de infiltratiezones liggen op 1,60m –mv.

Als laatste komt er nog een nieuwe trap langs buiten voor de toegang tot de sprinklerkelder. Deze trap zal voor een verstoring van 3,50m –mv zorgen. De overige zones worden gebuikt als groenzones.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.1.4 Juridisch kader

Artikel 5.4.1. (01/06/2016- 22/02/2017)

Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem toegevoegd in volgende situaties :

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;*
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;*
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.*

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning wordt van die verplichting vrijgesteld :

- 1° indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;*
- 2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden;*
- 3° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites.*

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

Voor de toepassing van het derde lid, 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de stedenbouwkundige vergunning betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Op basis van de ligging van het plangebied geheel in nog niet vastgestelde zone, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota bij bodemingrepen groter dan of gelijk aan 1000 m², waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk aan 3000 m². Aangezien de geplande ingrepen in het te ontwikkelen gebied in totaal een oppervlakte van 9242 m² beslaan, en daarmee de maximale

onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een archeologienota te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld.³ Indien dit het geval is wordt deze archeologienota bekrachtigd en toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. In het kader van dit proces heeft het in deze archeologienota beschreven onderzoek plaatsgevonden.

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 1.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

1.1.5 Doelstelling en vraagstelling

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?
- Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?

Het bureauonderzoek vormt binnen de archeologienota de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van het bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Daarbij worden onder andere de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), relevante historische kaarten en informatiebronnen omtrent de ondergrond gebruikt.

De beschrijving van de historische, archeologische en aardwetenschappelijke informatie is gebaseerd op het volgende bronmateriaal:

Aardkundige gegevens:

- Tertiaire kaart
- Quartairgeologische kaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart
- Bodemkaart 1:50.000
- bodemgebruikskaart
- bodembedekkingskaart
- Erosiekaart
- Hoogteverloopkaarten
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen

Archeologische gegevens:

- Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Historische gegevens:

³ <https://geo.onroerenderfgoed.be>

- Kadasterplan
- Fricx kaarten uit 1712
- Ferraris kaarten uit 1771-1778
- Atlas der buurtwegen 1840-1850
- Vandermaelenkaart 1846-1854
- Poppkaart
- Topografische kaart
- Luchtfoto's 1979-2015

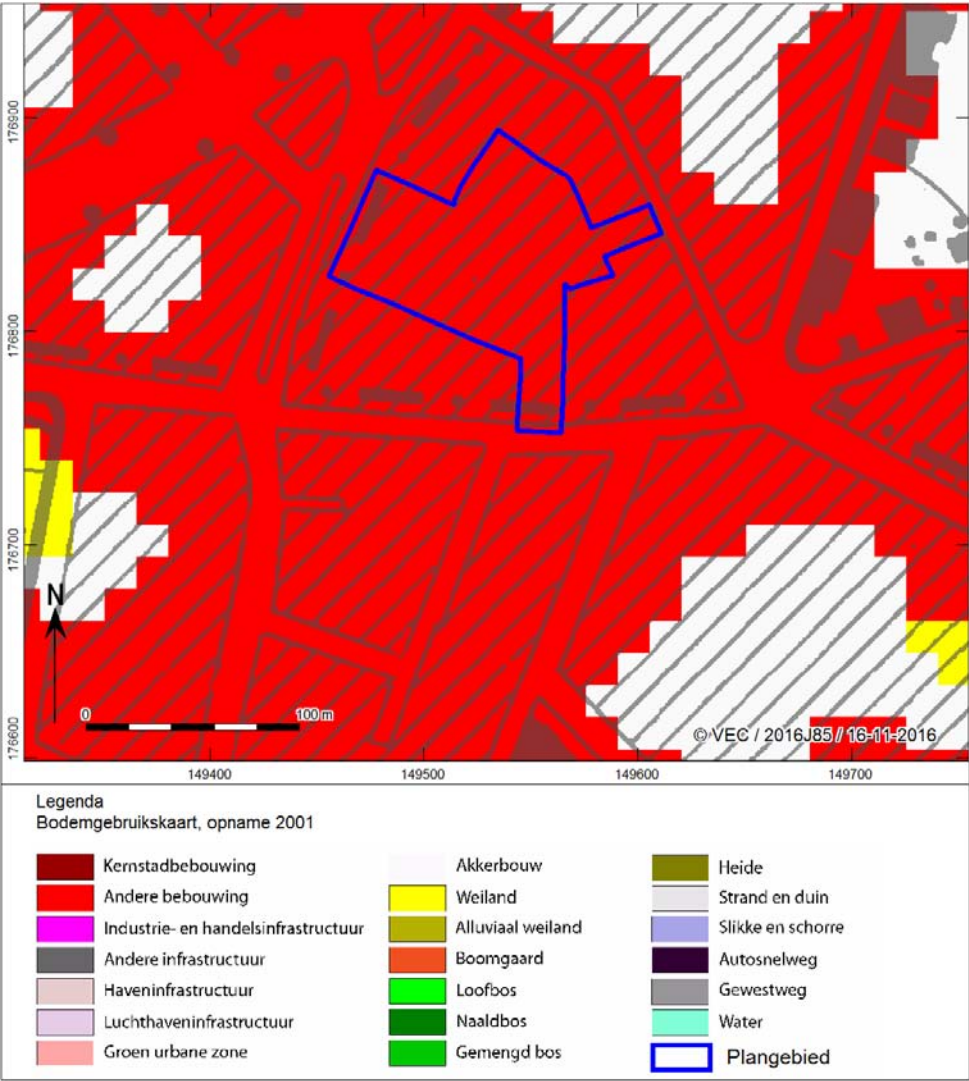
Externe partijen:

- Input Ontroerend Erfgoed
- Regio-experts
- Literatuur
- Gemeente
- Amateurarcheologen en heemkundekringen
- Iconografische bronnen
- Toponymie

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Huidig gebruik

Op de bodemgebruikskaart staat het plangebied aangeduid als andere bebouwing. Dit wil zeggen dat het grootste gedeelte van het gebied bedekt wordt door structuren. Deze structuren bestaan uit gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem. Tussen de 30 en 80% is verhard.

Afb. 7. Bodemgebruikskaat van het plangebied

1.2.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

Het onderzoeksgebied kenmerkt zich aardwetenschappelijk als volgt:

Bron	Informatie
Tertiaire kaart ⁴	Formatie van Sint-Huibrechts-Hern (Sh)
Quartaargeologische kaart 1:50.000 (afb. X) ⁵	Profieltype 2: <ul style="list-style-type: none">- Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen (<i>ELPw</i>) en/of

⁴ Mathijs, J; Buffel, P. 2009.

⁵ Schroyen, K. 2003

Bron	Informatie
	Hellingsafzettingen van het Quartair (HQ).
Geomorfologie ⁶	Brabants plateau
Bodemkaart 1:50.000 ⁷	Het plangebied bestaat uit: OB Bebouwde zone In de nabijheid van het plangebied komen volgende bodemtypes voor: ON Opgehoogde gronden Aba1 Droge leembodem met textuur B horizont Abp(c) Droge leembodem zonder profiel
Reeds verrichte boringen ⁸	kb31d88w-B2151 (westen van het plangebied) 0,00m – 3,00m : Q- Quartaire afzettingen (slibhoudend zand) 3,00m – 4,00m : Bb - Formatie van Bolderberg (zand) kb31d88w-B1033 (Zuiden van het plangebied) 0,00m – 9,00m : Q- Quartaire afzettingen (slib) 9,00m – 18,00m : Ld - Formatie van Lede (zand)
Hoogtekaart ⁹	66-68m TAW
Bodemerosie ¹⁰	Medium erosiegevoelig

Het plangebied is op basis van de Tertiaire kaart gelegen in de formatie van Sint-Huibrechts-Hern voor. Deze formatie bestaat uit geel, fijn zand met mica dat geleidelijk overgaat in een witgele tot grijsroze klei/silt, die licht zand- en glauconiethoudend is, gevolgd door een grijs tot grijsgroene zandhoudende klei met meer glauconiet. Het basisgrind bestaat uit grote gerolde ovale vuursteenkeien, platte zwarte silex en soms keien uit groene Paleozoïsche zandsteen. Deze formatie dateert uit het Laatste Eoceen tot Vroeg Oligoceen (circa 35 miljoen jaar geleden) en is het mariene gedeelte van de Groep van Tongeren. Het bestaat uit twee leden: de Zanden van Neerrepen en Grimmertingen en de Zand van Neerrepen: dit zand bestaat uit een los fijn zand met veel glimmers en af en toe sporen van schelpen (schelpgeesten). Vaak is er een duidelijk waarneembare laminatie. De Zand van Grimmertingen is een kleverig zeer fijn zand, glauconiet- en glimmerhoudend. Onderaan wordt het kleirijker. Het zand is gedeeltelijk ontkalkt maar nog fossielhoudend met een gevarieerde mariene fauna. Aan de basis komt er soms een basisgrind voor met onregelmatige silexkeitjes. De formatie kan in het zuiden meer dan 20 m dik zijn en in het noorden afnemen naar 10 tot 15 m. Ze rust op de Formaties van Hannut en Heers en op het Krijt.¹¹

⁶ Schroyen, K. 2003

⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>

⁸ <http://www.geopunt.be/kaart>

⁹ <http://www.geopunt.be/kaart>

¹⁰ <http://www.geopunt.be/kaart>

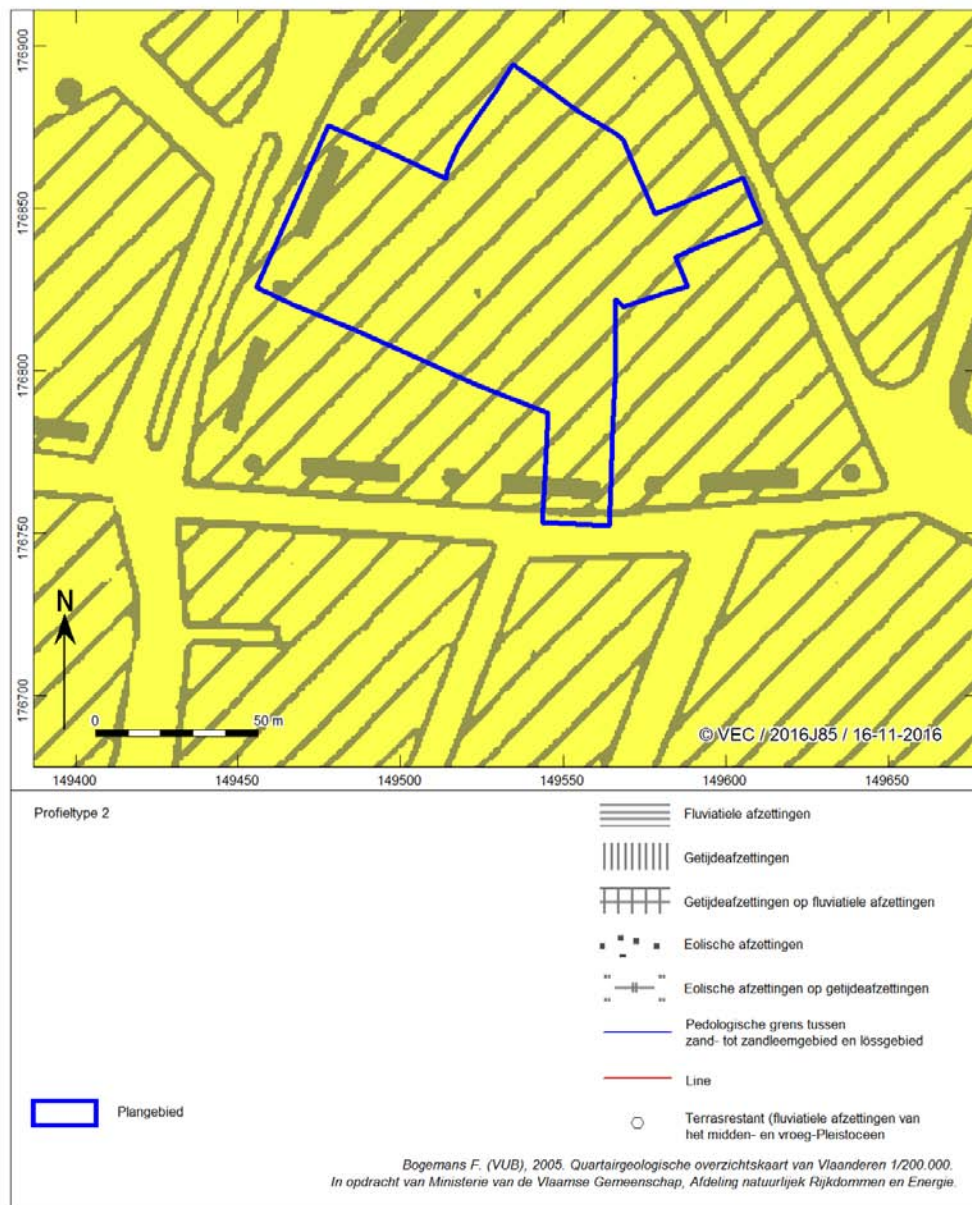
¹¹ Mathijs, J; Buffel, P. 2009.

Afb. 8. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart

Tijdens het Midden en Laat Weichseliaan (ca. 17.00 jaar geleden) was er een algemene zeespiegeldaling, waarbij grote delen van de Noordzee droog kwamen te staan. In onze gebieden kwam er een sterke noordwestelijke winden. Deze zorgden voor het transporteren van de sedimenten van het Noordzeebekken. Deze werden dan in het Weichseliaan terug afgezet in de vorm van loessafzettingen afgezet. Deze afzettingen zijn homogeen of zeer weinig herwerkte eolische sedimenten en komen altijd voor in plateau- of interfluviumpositie. Verder worden ze gekarakteriseerd door geelbruine, homogene silt, zonder stratificatie maar algemeen met een hoog kalkgehalte. De gemiddelde dikte van deze afzetting is ongeveer 5m. Wanneer deze gemiddelde dikte vergeleken wordt met de resultaten uit de geologische boringen kan vastgesteld worden dat de dikte van de afzettingen in het gebied eerder tot 3,00m diepte gelegen zijn.¹²

¹² Schroyen, K. 2003

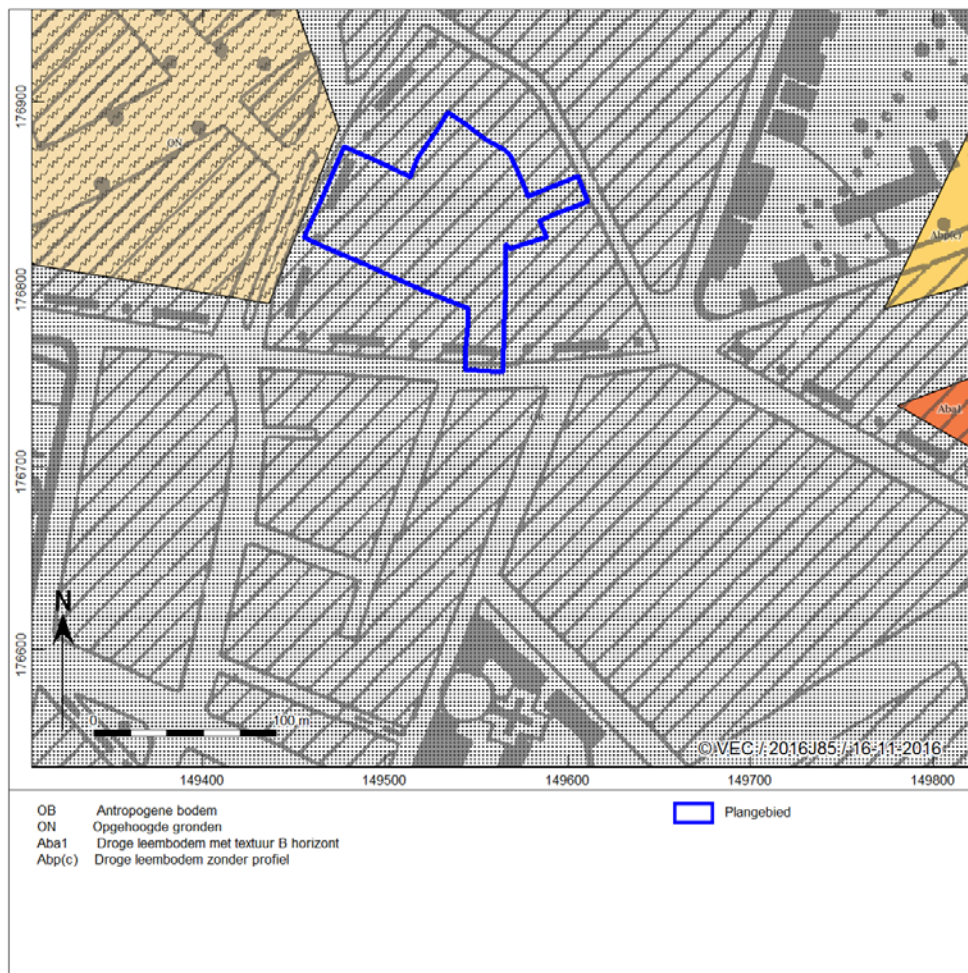

Afb. 9. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart

Het plangebied is op de bodemkaart gekarteerd als OB bodem. Dit wilt zeggen dat het plangebied een bebouwde zone en opgehoogde zone is. In de nabijheid werden nog andere bodemtypes gekarteerd namelijk Aba1 en Abp(c).

Ten oosten en ten westen van het plangebied komen de bodemtypes Aba1 en Abp(c) voor. Het type Aba1 is een droge leembodem met een textuur B-horizont (Bt-horizont). Deze bodem heeft zich ontwikkeld in het Pleistocene Loessdek en vertoont onder de A-horizont een aan klei aangerijkte textuur B-horizont. Het Aba1-type toont aan dat er een A-horizont is die dunner is dan 40cm. Deze bodems hebben geen

watergebrek en een hoog waterbergend vermogen. De Abp(c) bodem is een droge leembodem zonder profielontwikkeling. Ze komen voor in colluviale droge leemdepressies en bestaan uit leemmateriaal geërodeerd van de hoger liggende plateaugronden. De landbouwwaarde van de Abp gronden ligt één klasse lager dan die van de Aba gronden wegens het meestal geringe waterbergingsvermogen. Deze colluviale leemgronden zijn zeer geschikt voor graangewassen, maar iets minder voor suikerbieten.¹³

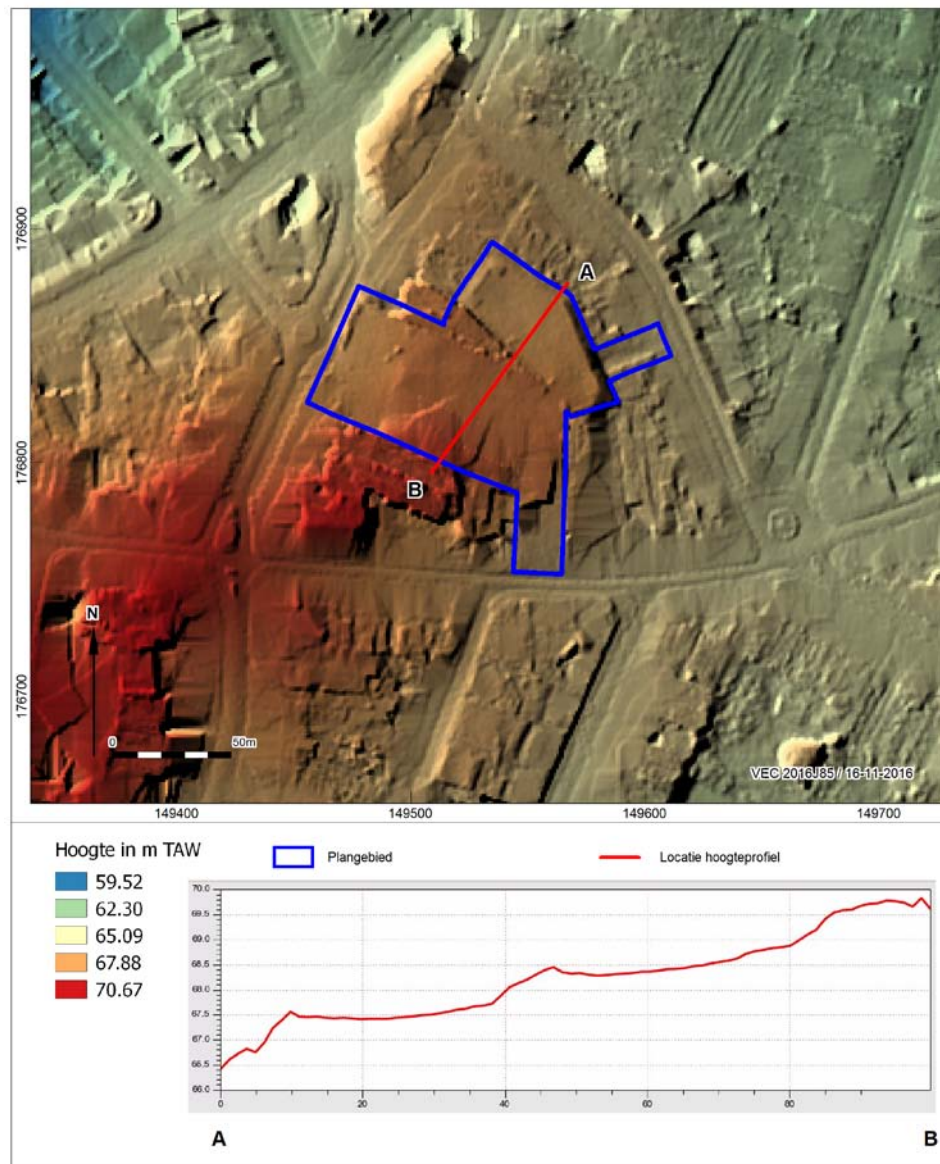
Afb. 10. Het plangebied op de bodemkaart

Er zijn geen boringen in de directe omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde boringen liggen op circa 300m van het plangebied. De boringen zijn echter ook op een geringe diepte (minder dan 1,00m diep) gezet waardoor er zeer weinig informatie uit gehaald kan worden. Er is slechts één boring in het Vlaams gewest op circa 300m, gelegen op het rondpunt ten westen van het plangebied. Deze stelt dat tot 3,00m –mv quartaire afzettingen voorkomen, hieronder zijn de tertiaire afzettingen gelegen. Tot 3,00m –mv komt er slib met kiezelstenen voor. Hieronder is dan een zandige tertiaire afzetting te zien. Ten zuiden van het plangebied is ook een boring verricht, die stelt dat tot 9,00m –mv quartaire afzettingen voorkomen. De

¹³ www.geopunt.be/kaart

quartaire afzettingen bestaan uit slib tot 9m –mv waaronder (tot 18m –mv) dan zandige tertiaire afzettingen zich bevinden.¹⁴

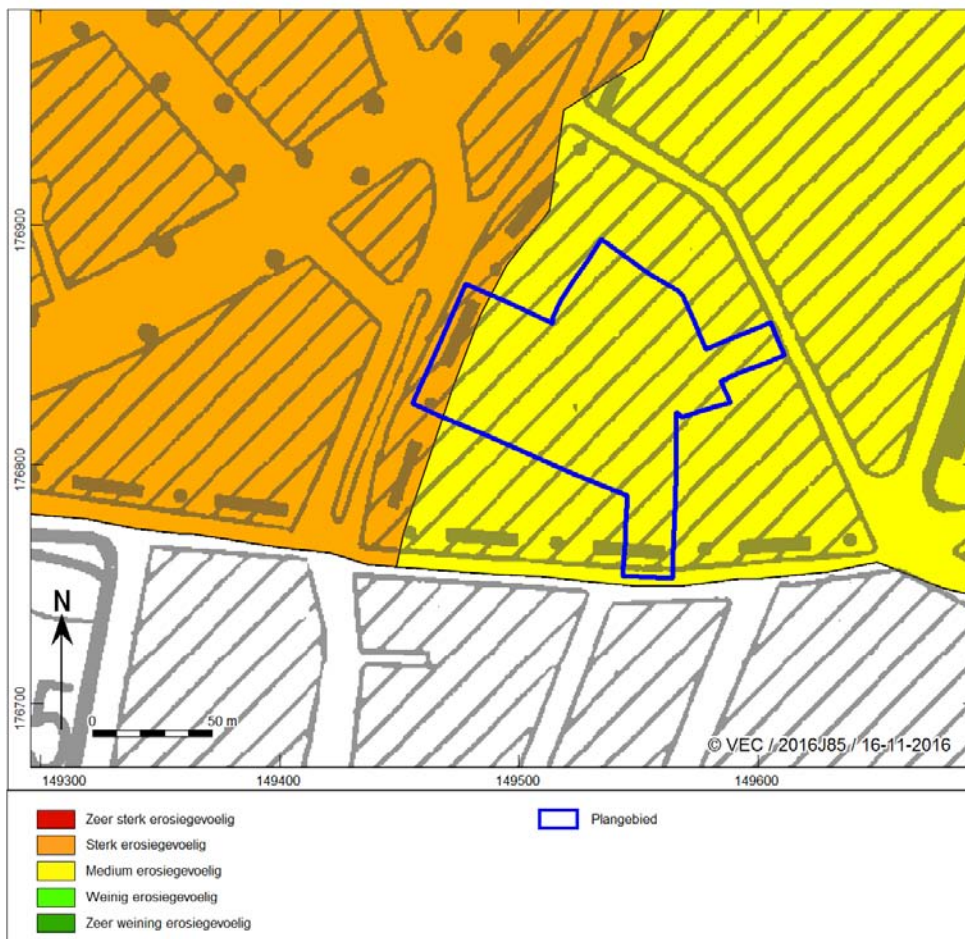
Op het DTM is te zien dat het plangebied een hoogteverschil heeft. In het zuidwesten van het plangebied is de hoogte circa 70m. Dit verminderd naar 66.5m in het noordoosten van het plangebied. Dit hoogteverschil kan te wijten zijn aan de formatie van Bolderberg die gelegen is ten zuidwesten van het plangebied. Deze tertiaire formatie zorgde voor een ophoging.

Afb. 11. Het plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) en Hoogteverloop van het terrein

¹⁴ Ibid.

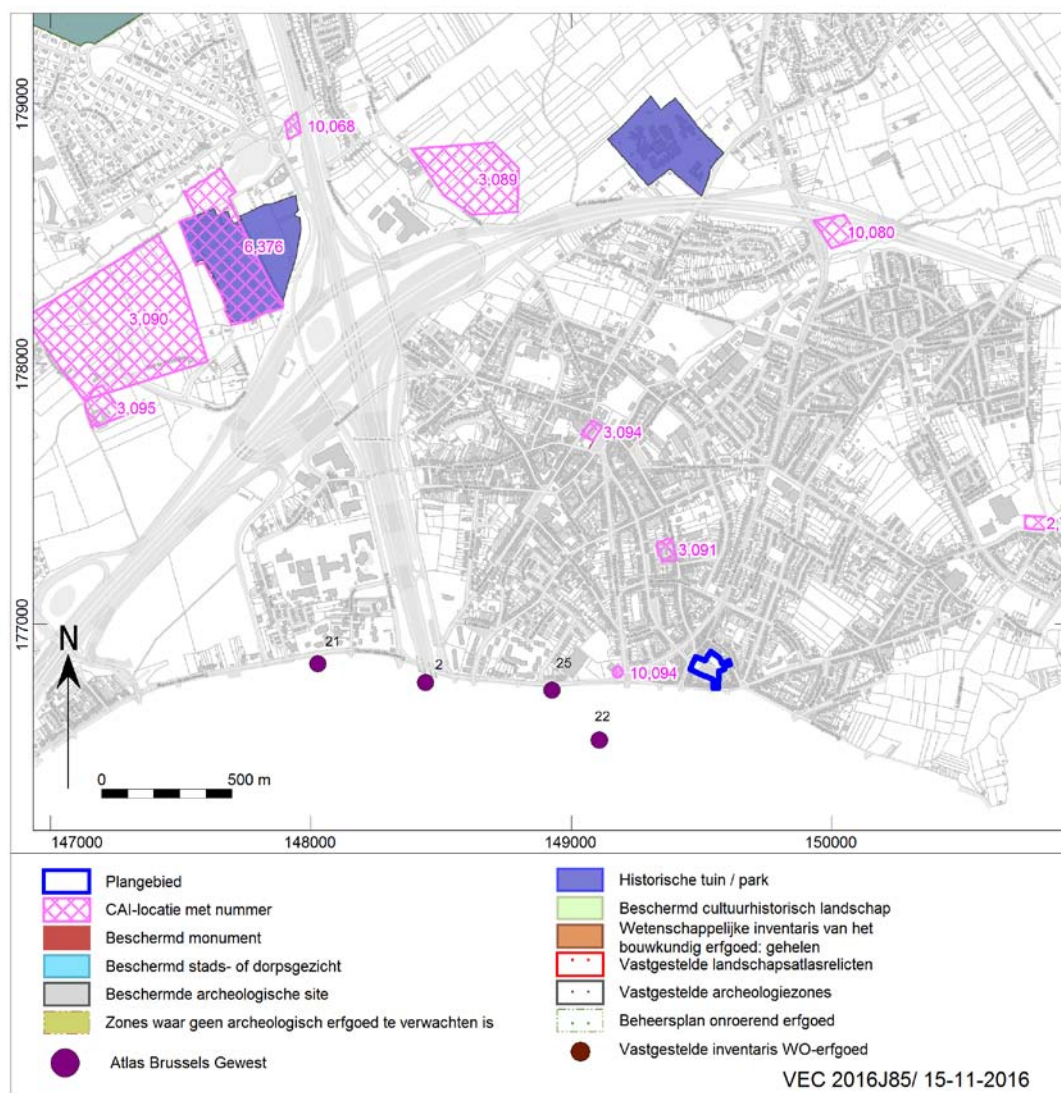
Het plangebied is medium erosiegevoelig.

Afb. 12. Het plangebied op de Bodemerosiekaart

1.2.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied zijn in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed de volgende archeologische waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (afb. 13):

Afb. 13. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.

CAI nummer	Omschrijving	Datering	Afstand van het plangebied
2722	Versterkt Kasteel	Nieuwe Tijd	Circa 1800m
3089	Bouwmateriaal	Romeinse Tijd	Circa 2000m
	Een stuk maalsteen	Romeinse Tijd	
3090	Dakpannen en terra sigillata	Romeinse Tijd	Circa 2500m
	Terra sigillata	Romeinse Tijd	
3091	Waterburcht	17 ^{de} eeuw	Circa 600m
3094	Bouwmateriaal	Romeinse Tijd	Circa 1000m
3095	Hoeve	Late Middeleeuwen	Circa 2500m
6376	Verdwenen walgrachtsite	Late Middeleeuwen	Circa 2500m
10068	Molen	Late Middeleeuwen	Circa 2500m
10080	Hoeve	Late Middeleeuwen	Circa 2000m
10094	Windmolen	18 ^{de} eeuw	Circa 300m

In het onderzoeksgebied zijn op basis van de CAI geen archeologische meldingen bekend. Er is slechts één melding bekend in de directe nabijheid van het plangebied. Deze handelt over een windmolen uit de 18de eeuw. Deze windmolen, Windmolen Andries, is een verdwenen molen uit Grimbergen. Deze wordt in het volgende hoofdstuk verder besproken.

In de wijdere omgeving van het plangebied kunnen echter verschillende sites teruggevonden worden daterend uit de Romeinse periode en Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. De Romeinse meldingen kunnen geassocieerd worden met de Romeinse wegen die in het gebied liepen. Ten zuiden van het plangebied loopt de Romeinsesteenweg. Deze weg was in de Romeinse periode in gebruik als een diverticulum (secundaire weg). Zo zijn er dan ook verschillende meldingen aan de Romeinsesteenweg. Deze zijn nagenoeg allemaal losse vondsten daterend uit het Neolithicum en de Romeinse periode. Zo betreft vondst 2, ten westen van het plangebied, een Neolithische gepolijst vuurstenen bijl. De vondsten 21,22 ten westen en zuidwesten gelegen van het plangebied, betreffen Romeinse vondsten, meer bepaald een klein masker in aardewerk en terra nigra. Een kruik uit de 16de eeuw is ten zuiden van het plangebied nog gevonden.

Verder liggen er in een straal van 2km verschillende meldingen rondom het plangebied. Deze zijn veelal ook Romeins (3089, 3090, 3094) wat wijst op een hoge potentie voor Romeinse resten. Bijzonder is de Oude Sint-Amandskerk (3094) waar in 1869 verschillende resten van tegulae terug gevonden werden. Dit zou dan ook de traditie bevestigen die stelt dat de kerk gebouwd is op 7de eeuwse fundamenten. De andere meldingen (3090 en 3089) werden beiden gevonden tijdens prospectie onderzoek. Beide kunnen tot dezelfde site worden teruggebracht worden.

Verder zijn er ook vondsten terug te vinden van de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. De archeologische resten uit de Late Middeleeuwen kunnen voornamelijk gekenmerkt worden door hoeves en een verdwenen walgrachtsite. De hoeves zijn ook verdwenen en worden gekenmerkt voor het vroegere Grimbergen maar de walgrachtsite is enkel nog zichtbaar op de Ferrariskaart.

1.2.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Historische situatie

Vilvoorde

De stad Vilvoorde is ontstaan door de gunstige ligging aan de Zenne. Ze is gelegen aan het einde van de Zennevallei tussen twee heuvelruggen en aan het begin van een vlak landschap. De oudste kern van Vilvoorde is vermoedelijk een Nervische nederzetting te situeren aan de westelijke oever van de Zenne. Verder zijn er ook Romeinse sporen in de stad te vinden zoals de Romeinse Heirbaan.

Over Vilvoorde werd in de 8ste eeuw voor het eerst geschreven als 'Filfurdo' (779). Dit stond in een document waarin verwezen wordt naar de schenking van Vilvoorde als koninklijk fiscusdomein door Pepijn van Herstal aan de abdij van Chèvremont bij Luik. In 972 werd de gemeente overgedragen aan het keizerlijke kapittel van Aken. In het begin van de 13de eeuw werd de loop van de Woluwe (1208) omgelegd om de hertogelijke molens van water te voorzien. Vanaf 1245 kwam het in het bezit van de hertogelijke abdij van Ter Kameren. Ook kwam er een kernverschuiving naar de overzijde van de Zenne. Dit kan gezien worden in het kader van voordurende machtsstrijden. De kern van Vilvoorde verbrokkelde in meerdere kernen. Vanaf de 13de eeuw groeide Vilvoorde uit tot een belangrijk handelscentrum in Brabant. In de 14de eeuw werden er stadswallen opgericht met 25 wachttorens en vier poorten. Verder werd ook de burcht gebouwd in 1375. Deze burcht werd bedoeld als staatsgevangenis. Tijdens deze eeuw kwam er een bloei in de handel en nijverheid door de laken- en steenijverheid. Verder was de stad vooral belangrijk door de binnenhaven op de Zenne. Tijdens de 15de eeuw kende de stad sterke concurrentie dat als gevolg had dat er een toenemend economisch verval voordeed. In 1489 werd Vilvoorde voor een groot deel verwoest in de opstand tegen Maximiliaan van Oostenrijk.

In de 16de eeuw had Vilvoorde een ovaalvorm met omwalling die vier poorten bezat. De vier poorten lagen ter hoogte van de voornaamste wegen: de Vlaamsepoort aan de huidige Vlaanderenstraat, de Mechelsepoort aan de Mechelsesteenweg, de Leuvensepoort aan de Leuvensestraat ter hoogte van de huidige Ferdinand Campionlei en de Brusselsepoort in de huidige Koepoortstraat. Buiten de omwalling had het gebied een landelijk karakter en was het in handen van kerkelijke instanties of adellijke families.

Tijdens de Contrareformatie werd op relatief grote schaal aan restauratie en nieuwbouw gedaan. Het stadsbestuur echter kon door financiële problemen, voornamelijk veroorzaakt door militaire inkwartieringen, amper dringende herstellingswerken laten uitvoeren aan bruggen, wegen, stadswallen en poorten. In de 18de eeuw is een lichte industriële heropleving te zien. Deze werd bevorderd door toenemende havenactiviteit als de textielsector en de leerlooierijen. Toch bleef Vilvoorde tot het einde van

het Ancien Regime haar hoofdzakelijk agrarisch karakter bewaren. Het stadsbeeld onderging fundamentele wijzigingen. In 1781 werd beslist de stadspoorten te ontmantelen, de uitvoering liet nog enige tijd op zich wachten tot 1788. Toen werd bekend gemaakt dat de poorten zouden vervangen worden door barenen. Verder werd het vervallen kasteel van 1375 gesloopt en een overgroot gedeelte van het afbraakmateriaal werd gerecupereerd voor de bouw van het tuchthuis (1774). Ook werd over de Zenne een nieuwe brug gelegd en het wegennet werd verbeterd.

Tot de 19de eeuw behield de stad het oude geografisch patroon: beperkte stadskern, omgeven door uitgestrekte landerijen en beemden. Vanaf het midden van de 19de eeuw veranderde het uitzicht van de stad. Deze groeide uit tot een nijverheidsgebied. Tussen 1846-1880 kwamen er drie industrietakken tot grotere ontwikkeling: de scheikundige nijverheid, de voeding en de textielsector. Verder werd de metaalverwerkende sector ook belangrijker.

Na WO II zette de industrialisatie zich voort. In deze periode ontstonden een groot aantal nieuwe wijken gericht op sociale woningbouw. Tot op heden bleef de historische stadsplattegrond duidelijk bewaard in het stratenpatroon zoals de ovaalvormige historische kern en de spoorlijn Brussel-Antwerpen die de oudste architectuur bevat samen met enkele historische gebouwen zoals de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw-van-Goede-Hoop.¹⁵

Koningslo

Het plangebied behoort tot een deelgemeente van Vilvoorde, namelijk Koningslo. Dit kan gekarakteriseerd worden als een eerder geïsoleerd gehucht. Deze was van oudsher een moerassig en bosrijk gebied dat eerder een verdeeld karakter tussen kerkelijke en wereldlijke kende. In de 12de eeuw werd het gebied grotendeels omgezet naar weiden en akkers. Één van de belangrijkste plaatsen was 't voer'. Dit was een Hoeve die in handen was van het Onze-Lieve-Vrouwegasthuis en sedert het begin van de 14de eeuw ook de versterkte residentie van de Heren van Coninxloo had.

Het gebied lag buiten de historische stadskern van Vilvoorde. Omwille van deze reden bleef het tot de 20ste eeuw dan ook nagenoeg volledig ongeschonden. In het midden van de 19de eeuw bestond de deelgemeente dan ook uit een kleine concentratie van een beperkt aantal huizen en verspreide hoeven.¹⁶

Strombeek-Bever

Omdat het plangebied ver (circa 6km) verwijderd is van de historische kern van Vilvoorde en eerder dichtbij en ten zuiden van Strombeek-Bever, een gemeente van Grimbergen, gelegen is, is het nuttig de historiek van deze deelgemeente te beschrijven.

De oorsprong van deze deelgemeente ligt in de 7de eeuw. Tijdens deze periode wijdde Sint-Amandus de geneeskrachtige bron in het dorpscentrum (Sint-Amandsborre) en maakte hij van deze plaats de eerste bidplaats. Deze werd dan omgevormd in de 10de-11de eeuw tot eigenkerk van de plaatselijke heren. Tot nu was deze parochie nog afhankelijk van de moederparochie Meise. In het begin van de 12de eeuw werd deze echter onafhankelijk. Verder werd het gebied tot de 12de eeuw grotendeels ontgonnen. Het huidige stratenpatroon kwam tot stand door de opvulling van het oorspronkelijke wegennet.

In 1810 zullen de jurisdicties van Bever en Strombeek worden samengevoegd. De nabijheid van Brussel en de rechtstreekse tramverbinding (1889) zorgden ervoor dat het landelijke karakter van de gemeente geleidelijk vervaagde. Strombeek werd op deze manier een aantrekkelijke verblijfplaats voor de arbeiders uit de Brusselse agglomeratie. De gegoede burgerij was verder ook op zoek naar meer groen en kleinere industrie. De bouw van de nieuwe kerk (1869-1895) zorgde voor een verandering van de gemeente: vanaf het einde van de negentiende eeuw werd de oude dorpsbebouwing stilaan vervangen. Naast de boerderijtjes werden arbeidershuisjes opgericht, die zich vooral bevonden in het dorpscentrum. Tot de jaren '50 was Strombeek-Bever eerder een landelijke deelgemeente. Tijdens de wereldoorlogen kwam er een

¹⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121868>

¹⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121530>

verstedelijking. Zo werd bijvoorbeeld de Brusselse Ring aangelegd. De historische dorpskern is nagenoeg helemaal gemoderniseerd en vertoont weinig overblijfselen van de pre-industriële samenleving.¹⁷

Bouwhistorische schets

Vrijstaande Villa

Deze villa is gelegen op circa 500m van het plangebied. Het bestaat uit drie traveeën en één bouwlaag onder een plat dak. Het gebouw is gedateerd uit de 20ste eeuw. Het bestaat baksteen met een verhoogde begane grond met een karakteristiek parement van gele baksteen, in hoogte verspringende gevelvlakken en gebogen volumes. De vensters hebben een rondbogige of rechthoekige vorm. Het gebied is omheind met een gras begroeid voortuintje.

Half-vrijstaand boerenhuis

Op circa 600m ten noordwesten van het plangebied staat een half-vrijstaand boerenhuis. Deze is gelegen beneden het straatniveau en verspringend ten opzichte van de rooilijn. Het is een breedhuis van vier onregelmatige traveeën en één bouwlaag onder een pannen zadeldak met de nok parallel aan de straat. Het huis bestaat uit een witgeschilderde bakstenen lijstgevel met lateien en bouwnaden.

Windmolen Andries (Strombeek-Bever)

De windmolen, gelegen op circa 300m, is een houten korenwindmolen. Hij is te zien op de Ferrariskaart. In 1907 werd hij verkocht en de eigenaar liet hem hetzelfde jaar slopen.¹⁸

Gekoppelde dorpswoningen

De Gekoppelde dorpswoningen liggen op circa 650m van het plangebied verwijderd. Deze worden gekarakteriseerd als breedhuizen met enkelhuisopstand van drie traveeën en twee bouwlagen onder een pannen zadeldak met de nok parallel aan de straat. De lijstgevels zijn witgeschilderd en met schijnvoegen gecementeerd. Verder hebben deze lijstgevels beluikte rechthoekige benedenvensters en getoogde bovenvensters.¹⁹

Historische kaarten

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Fricx Kaarten ²⁰	1712	Op de Fricxkaart is de deelgemeente Stroombeek-Bever te zien. Verder is ten noorden van het plangebied één kerk en verder ten noorden stroomt de Zenne. Deze kaart is echter te onnauwkeurig om iets te zeggen op perceelsniveau.
Ferrariskaarten ²¹	1771-1778	De Ferrariskaart toont de voorloper van de Romeinsesteenweg. Deze was echter nog niet rechtgetrokken. Ten westen van het plangebied loopt de voorloper van de huidige Mutsaertplein. Het plangebied is in gebruik als akker- en/of weiland. Ten noorden van het plangebied ligt het kasteel van Blommendaal. Verder is het plangebied gelegen ten zuiden van de historische kern van Strombeke-Bever.
Atlas der buurtwegen ²²	Ca. 1840-1850	Op deze kaart is te zien dat de voorloper van de Romeinsesteenweg rechtgetrokken is. Er is een duidelijk kruispunt zichtbaar ten zuidwesten van het plangebied. Ten noorden van het plangebied loopt een weg (Mgr Chemin n. 2). Deze snijdt het plangebied in het

¹⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120644>

¹⁸ http://www.grimbergen-virtueel.be/07monumenten/molen_strombeek/molen_strombeek.htm

¹⁹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/75332>

²⁰ Fricx 1712.

²¹ Ferraris 1771-1778.

²² onbekend 1840-1850.

Bron	Jaartal	Historische situatie
		oosten. Er is geen bebouwing te zien op het plangebied. Verder ligt het plangebied over verschillende percelen.
Vandermaelen kaarten ²³	1846-1854	Deze kaart toont niet veel verandering met de vorige kaart. Het plangebied is nog steeds in gebruik als akker- en/of weiland.
Poppkaarten	Na 1842	Ook hier toont de kaart weinig verschil met de vorige kaarten. Het plangebied is nog steeds in gebruik als akker- en/of weiland. Er is geen bebouwing te zien en doorheen het plangebied loopt een weg. Wel is te zien dat deze weg minder aan belang heeft.
Luchtfoto ²⁴	1971	Op de luchtfoto is te zien dat het plangebied en het gehele gebied rondom het plangebied bebouwd is. Er zijn op het plangebied twee grote rechthoekige gebouwen te zien. Rondom deze gebouwen staan bomen. Het gehele plangebied is bedekt door ofwel bebouwing, bestrating of bomen. Ook de zuidelijke uitloper van het plangebied is bebouwd.
Luchtfoto ²⁵	1979-1990	Op deze luchtfoto is niet veel verandering te zien ten opzichte van de vorige luchtfoto. Er bevinden zich nog altijd twee gebouwen op het plangebied alsook bestrating (parking).
Luchtfoto ²⁶	2013-2015	Deze luchtfoto toont hoe het plangebied er momenteel uit ziet. Er staat momenteel maar één gebouw op het plangebied en het overige gedeelte is in gebruik als parking. Verder is er in het noordwesten nog een groenzone zichtbaar. Het gebied in het oosten van het plangebied is onbebouwd en niet meer in gebruik.

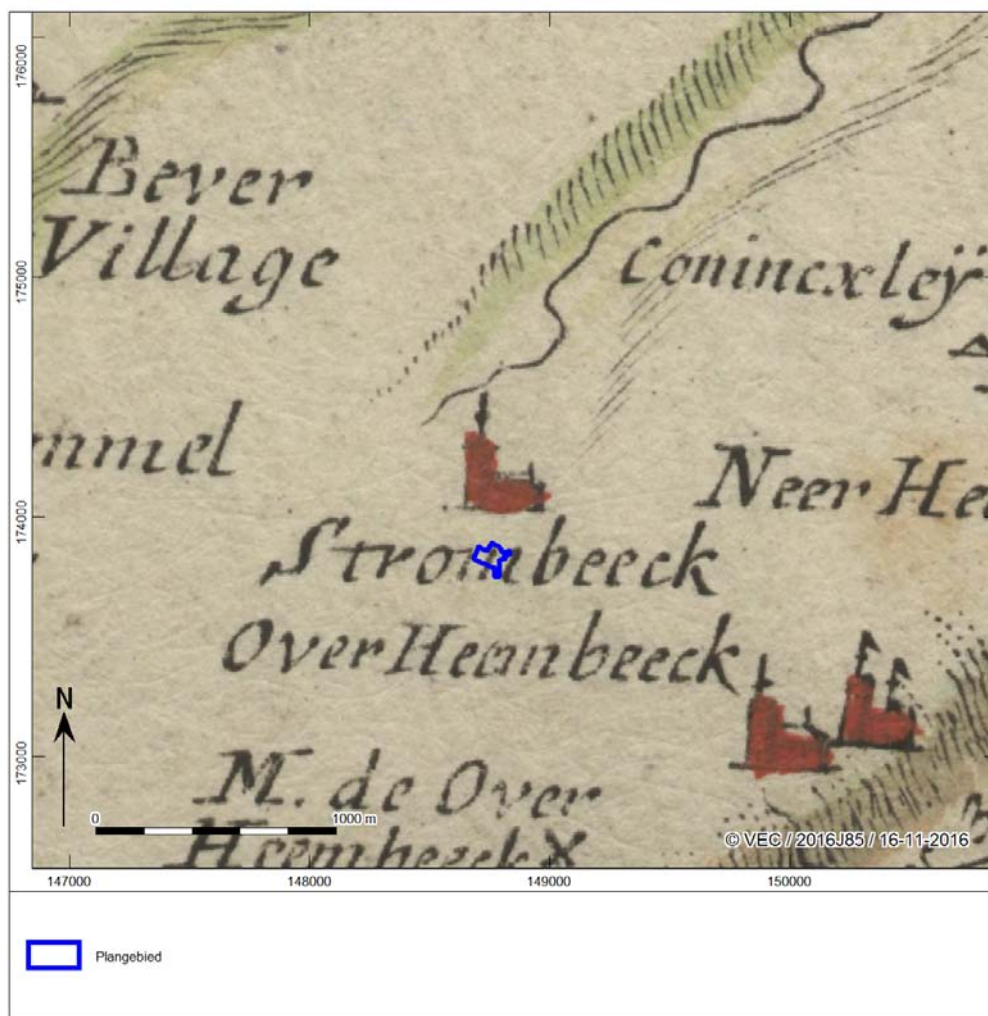
Op basis van raadpleging van het historisch kaartmateriaal, in combinatie met het huidig gebruik van het gebied, kenmerkt het plangebied zich door een lage densiteit van bebouwing.

²³ Vandermaelen 1846-1854.

²⁴ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁵ Idem.

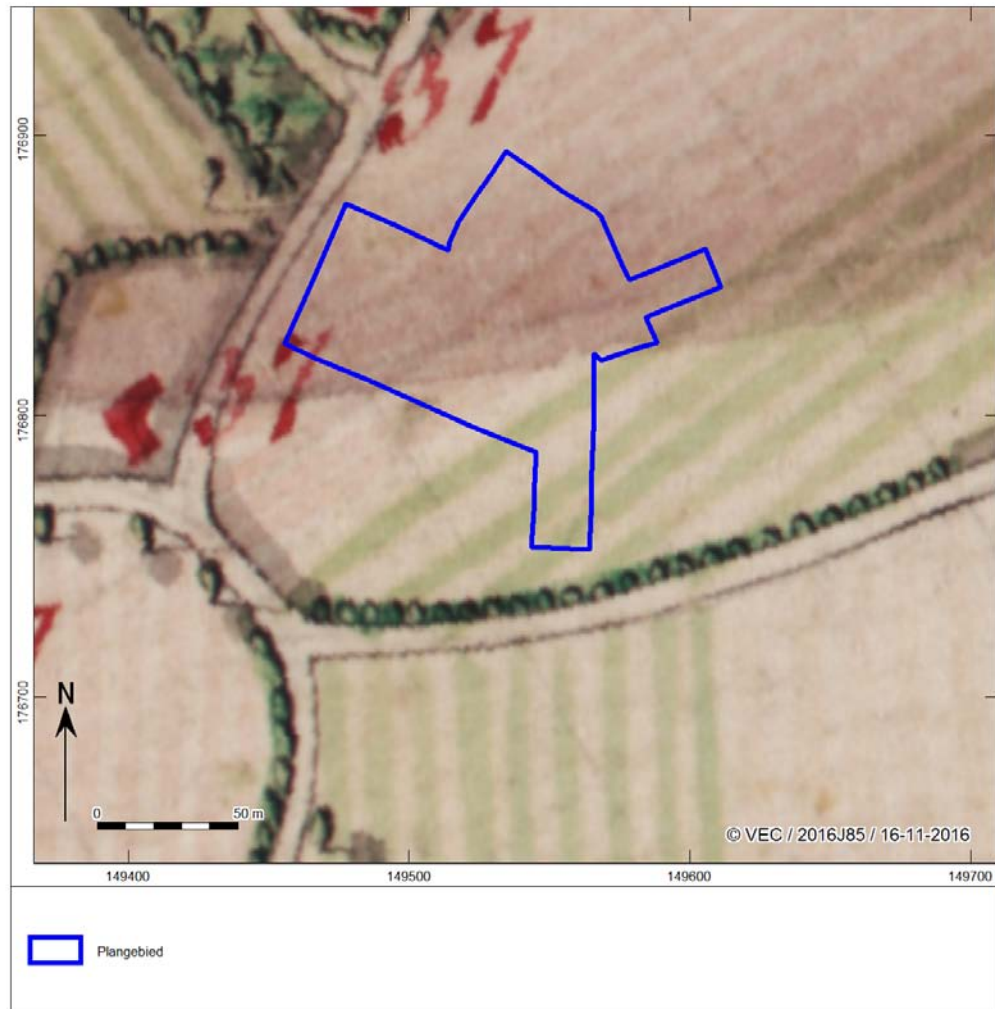
²⁶ Idem.

Afb. 14. Het plangebied op de Frickxkaart

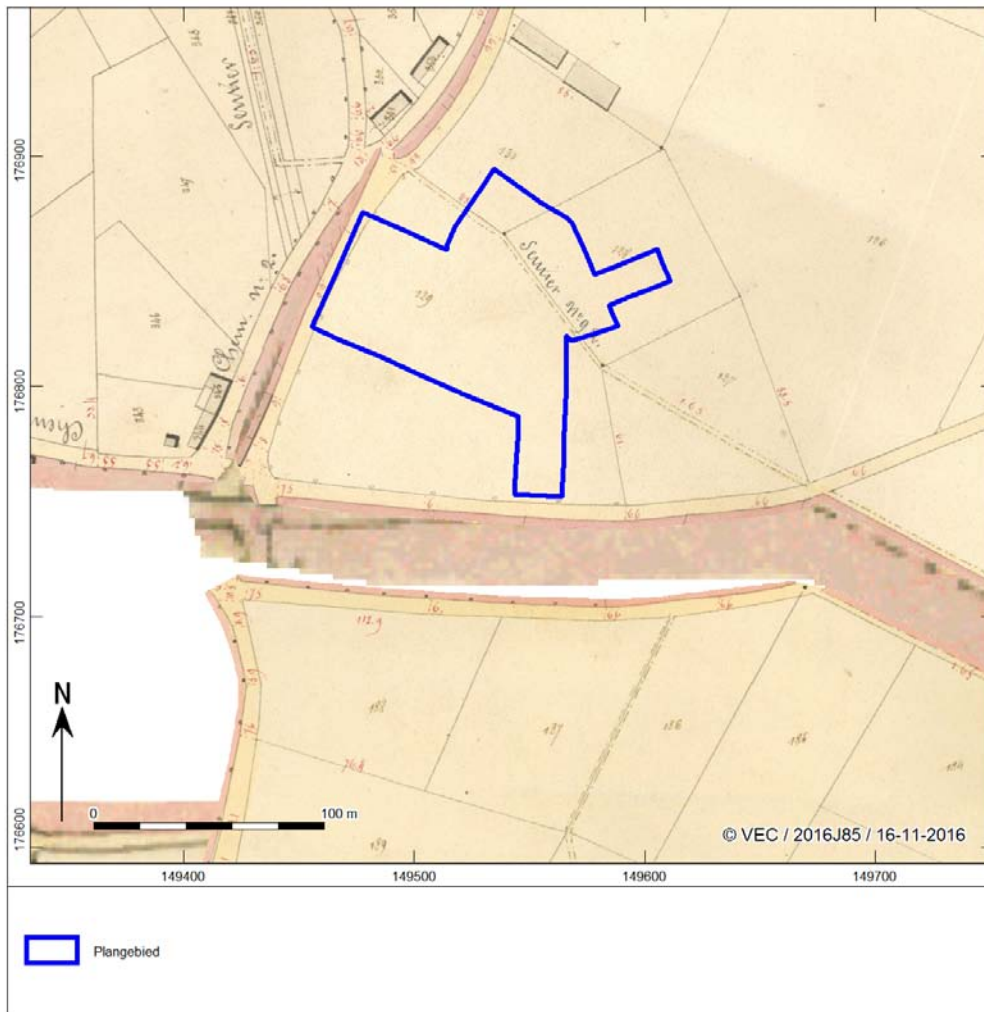
De Ferrariskaarten (Carte de Ferraris) zijn een verzameling van 275 gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in "België" als in heel West-Europa.²⁷ Hieruit blijkt dat het plangebied onbebouwd is en in gebruik als akker- en/of weiland. Verder is ten zuiden en westen van het plangebied de voorlopers van de huidige Romeinsesteenweg (ten zuiden van het plangebied) en Mustardplein (ten westen van het plangebied) te zien. Ten noorden van het plangebied is het kasteel van Blommendael gelegen. Verder is er nog geen weg ten noorden van het plangebied te zien. Een bommenrij sluit in het zuiden de Romeinsesteenweg af.

²⁷ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>.

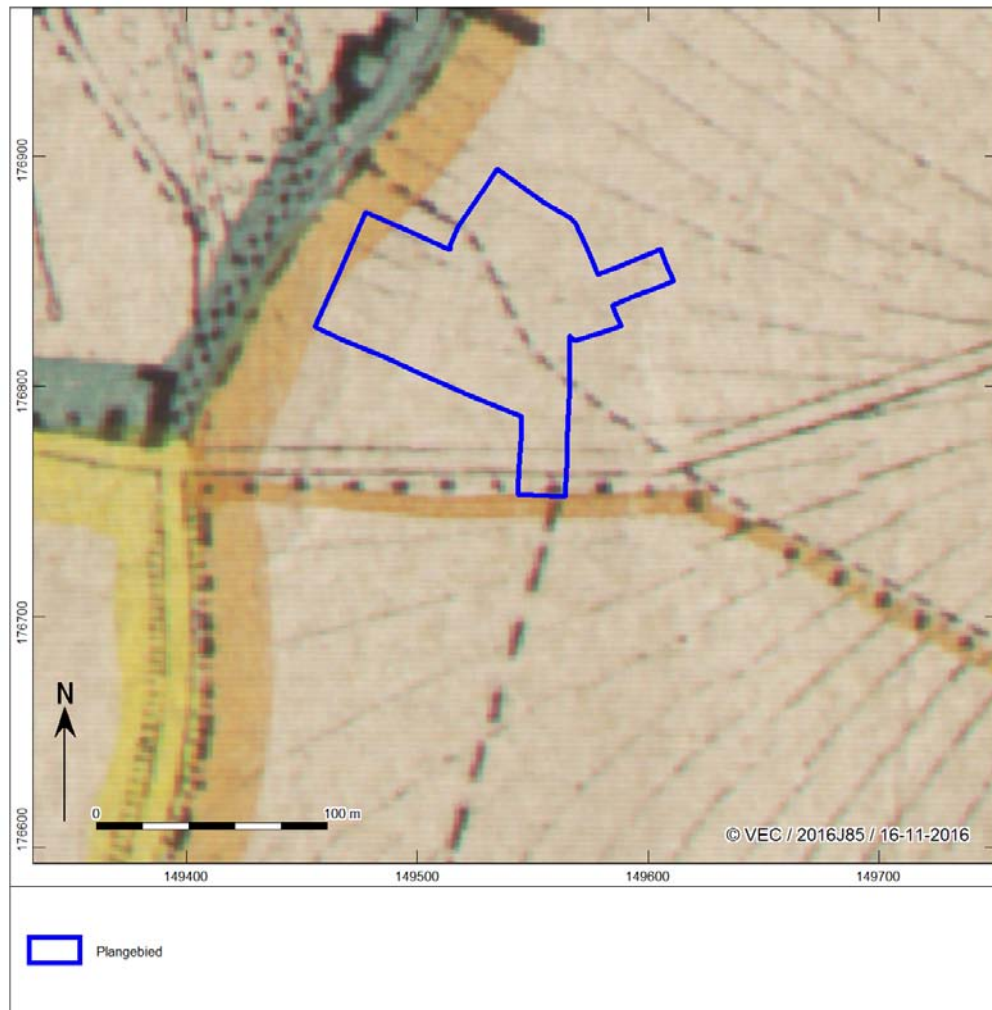
Afb. 15. Het plangebied op de Ferraris kaart.

Circa 60 jaar later werd de Atlas der Buurtwegen uitgegeven (afb. 16). Dit is een verzameling van boeken met overzichts- en detailplannen, daterend van rond 1840. Hierop valt af te lezen dat het plangebied onbebouwd is en in gebruik als akker- en/of weiland. De voorlopers van de Romeinsesteenweg en Mutsaertplein zijn rechtgetrokken ten opzichte van de Ferrariskaart. In het noordoosten van het plangebied is een kleinere weg (Mgr. Chemin n.2) gelegen. Deze doorkruist het plangebied. Verder zijn er in het plangebied kleinere wegen bijgekomen zoals n47. De omgeving van het plangebied is niet bebouwd.

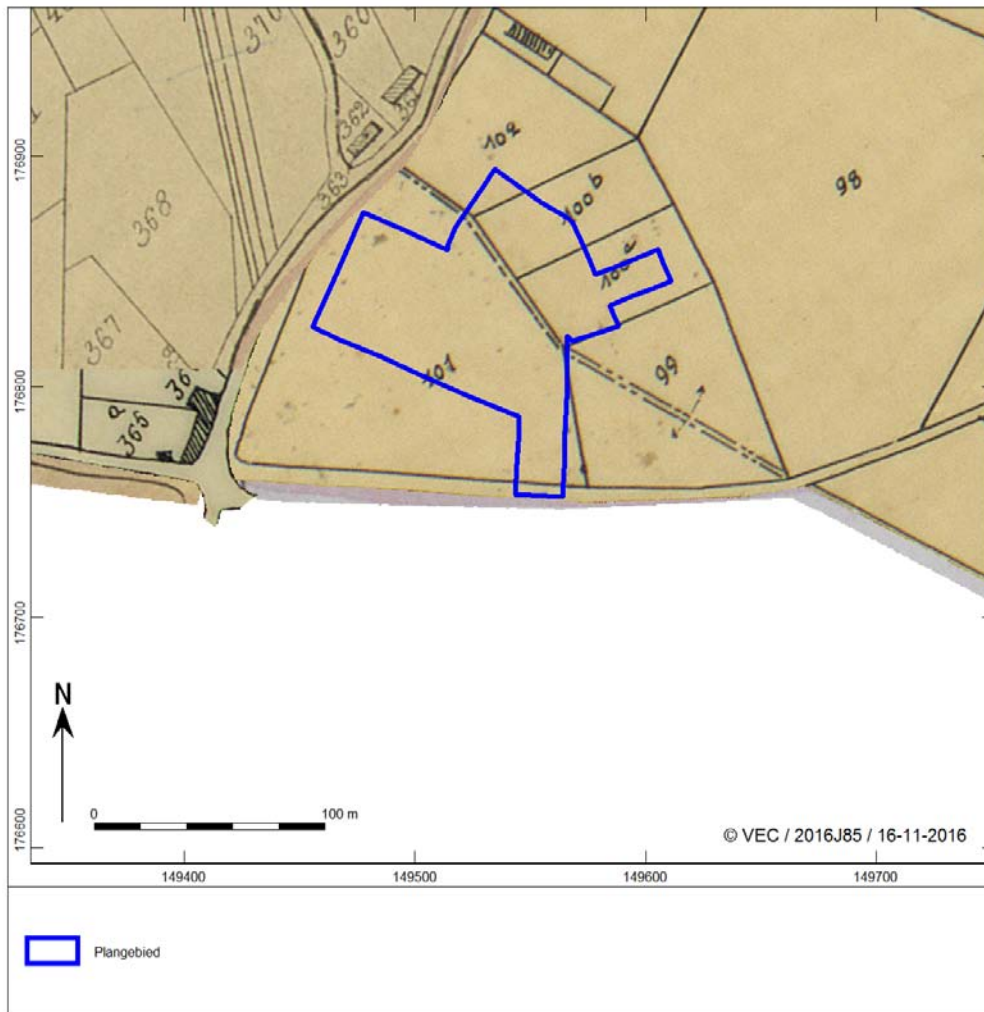
Afb. 16. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Een zestal jaar later zijn de Vandermaelenkaarten samengesteld. Dit is een verzameling historische kaarten gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Zijn "*Carte topographique de la Belgique*" is gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1: 20.000. Op deze kaart is te zien dat het plangebied nog onbebouwd is. De wegen rondom het plangebied zijn nog meer rechtgetrokken. Ten noorden van het plangebied is het kasteel van Strombeek gelegen. Verder loopt er een kleinere weg doorheen het plangebied. Verder is er zeer weinig bebouwing te zien rondom het plangebied. Het plangebied is gelegen op de grens met andere gemeentes (Grimbergen, Neder-Heembeek)

Afb. 17. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.

Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Deze kaarten waren een gecommmercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. Nadat Philippe Vandermaelen al in 1836 toelating had gekregen om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen, kreeg ook Popp deze toelating in 1842. Door het overlijden van Popp werd zijn 'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' niet afgemaakt. Op deze kaart is er zeer weinig verschil te zien met de andere kaarten. Zo is er een weg gelegen doorheen het plangebied, is het plangebied onbebouwd en gelegen over verschillende percelen. Ook hier is te zien dat het plangebied op de grens met een andere gemeente (Grimbergen) gelegen is. Het kasteel van Strombeek is gelegen ten noorden van plangebied.

Afb. 18. Het plangebied op de Popp-kaarten

Op de luchtfoto van 1971 is te zien dat het gebied nagenoeg volledig bebouwd is. Op het plangebied staan twee gebouwen. Het overige gedeelte is bestraat of staan bomen.

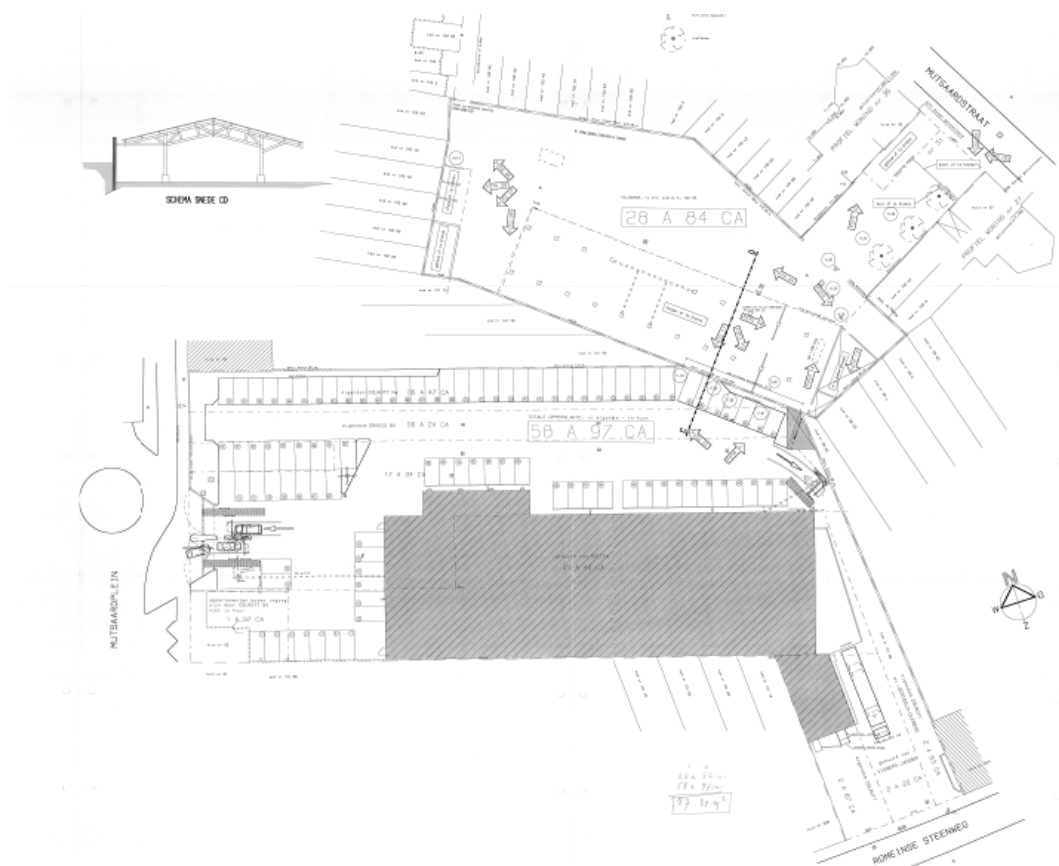
Afb. 19. Het plangebied op de luchtfoto 1971

Er is niet veel verschil te zien tussen de luchtfoto van 1971 en 1979-1990. Het plangebied is nog steeds bebouwd. Op deze luchtfoto is echter wel duidelijk te zien dat het onbebouwde gedeelte, bestrating heeft.

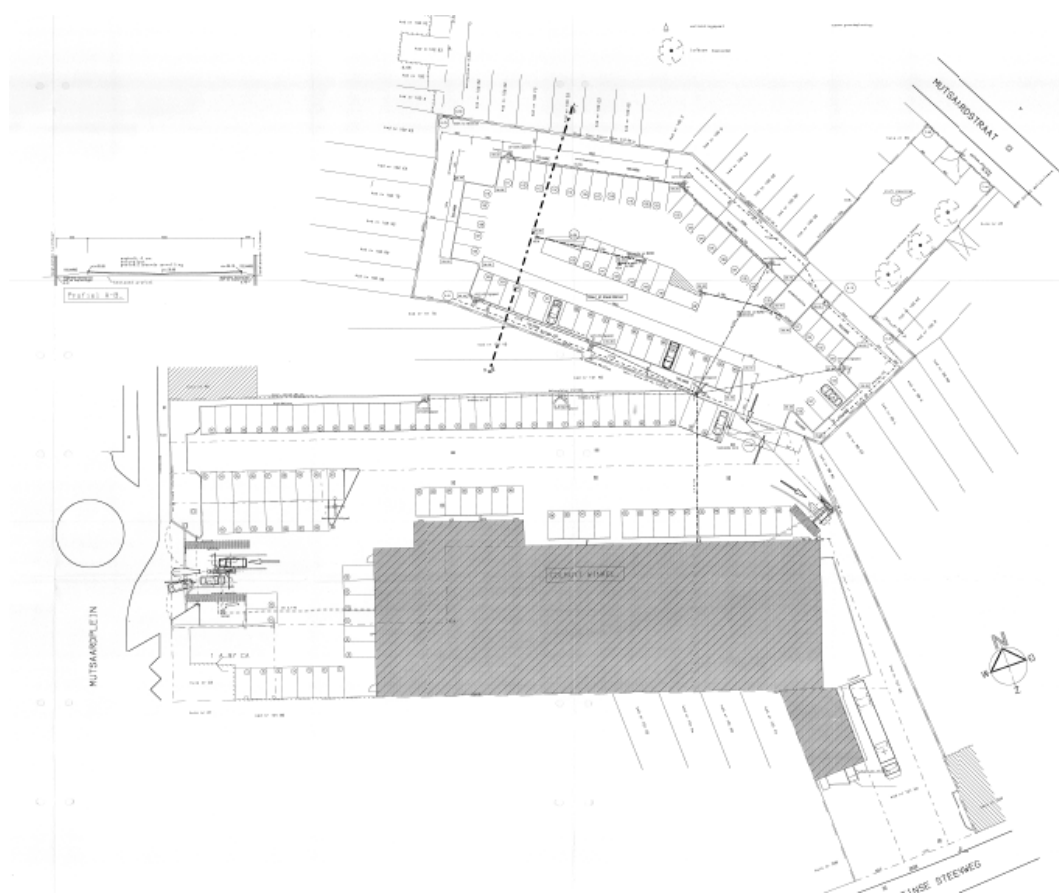

Afb. 20. Het plangebied op de luchtfoto 1979-1990

Op de detailplannen is de situatie te zien voor 1996 en na 1996. Voor 1996 was er op het plangebied een loods met bijhorende geplaveide zone. In 1996 werd een nieuwe situatie gepland. Vanaf dit moment werd een winkelpand met bijhorende parking gerealiseerd. Deze nieuwe situatie zorgde ervoor dat de loods die voor 1996 op het plangebied stond, gesloopt werd. Verder kan er gezien worden waar de oude rioleringen gelegen zijn.

Afb. 21. Detailplan van de bebouwing voor 1996.

Afb. 22. Detailplan van de bebouwing na 1996

Op deze luchtfoto (2013-2015) is dezelfde situatie als het detailplan (afb 22) toont. Het toont een winkelpand met bijhorende parking. Nagenoeg het gehele plangebied is bebouwd. Verder worden de onbebouwde delen, noorden en centrale, gebruikt als groenzone.

Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto 2013-2015

1.2.5 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag “Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?” kan als volgt worden beantwoord:

Het plangebied is gelegen in het leemgebied. Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens bestaat een potentie voor archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum. De archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum, bestaan voornamelijk uit puntlocaties zoals een kampplaats. Deze kampplaatsen waren voornamelijk gelegen op de overgangszone van droog naar nat en komen voornamelijk voor op een plateau- of terrasrand in een omgeving van open water zoals bijvoorbeeld een rivier. Het plangebied kenmerkt zich echter als een antropogene bodem (OB). Van deze bodems is de kans aanwezig dat ze verstoord zijn, maar dat is tot op heden niet bewezen. Indien de bodem wel intact zou zijn, komen waarschijnlijk droge of matig droge leembodems voor (Aba1, Abp(c)). Indien binnen het plangebied intacte matig droge leembodems voorkomen, bestaat een archeologische verwachting op resten vanaf het Laat-Paleolithicum.

Het plangebied heeft, gezien de landschappelijke ligging, een grotere archeologische potentie omwille van de matig droge leembodem (Aba1). Dit is een gunstige bodem voor zowel agrarische activiteiten als (kortstondige) bewoning. Het plangebied is gelegen op een plateau- of terrasrand dicht bij een rivier

namelijk de Zenne. Omwille van deze elementen bevat het een hogere trefkans. Wanneer het plangebied gekenmerkt wordt door een Abp(c) bodem is de trefkans eerder laag. Dit omwille van de bodemopbouw (geen profielontwikkeling) waardoor de diepteligging van het archeologisch niveau eerder onbekend is.

Eventueel aanwezige archeologische resten vanaf het Neolithicum zullen zich manifesteren als een vindplaats met een sporenniveau. Vanaf deze periode ging de mens over naar landbouw. De gronden waar beakkerd kon worden, speelden dan ook een belangrijke rol. De eerste boeren kozen dan ook plaatsen waar goed ontwaterde en mineralogisch rijke gronden gelegen waren. De CAI-meldingen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied tonen een hoge verwachting voor Romeins erfgoed. Dit door de ligging van het plangebied aan een secundaire weg uit de Romeinse periode. De CAI-meldingen lagen in een straal van maximaal 3km van het plangebied en toonden dat er verschillende Romeinse sites teruggevonden zijn.

Verder tonen andere CAI-meldingen in een straal van circa 2 km sites uit de Late-Middeleeuwen. Om de mogelijkheid voor eventuele sporen vanaf de Late-Middeleeuwen gelegen in het plangebied, te bepalen, kunnen de historische kaarten bestudeerd te worden. Op basis van het kaartmateriaal kan echter gesteld worden dat het plangebied gebruikt werd als weg of akkerland. Er dient echter rekening gehouden te worden met de ligging van het plangebied. Deze ligt ten zuiden van de historische kern van Strombeek-Bever waardoor eventuele resten mogelijk zijn uit de periode vanaf de Late-Middeleeuwen. Op basis van het historisch kaartmateriaal kan geconcludeerd worden dat er een lagere potentie is voor archeologische resten uit de Late Middeleeuwen tot Nieuwe tijd.

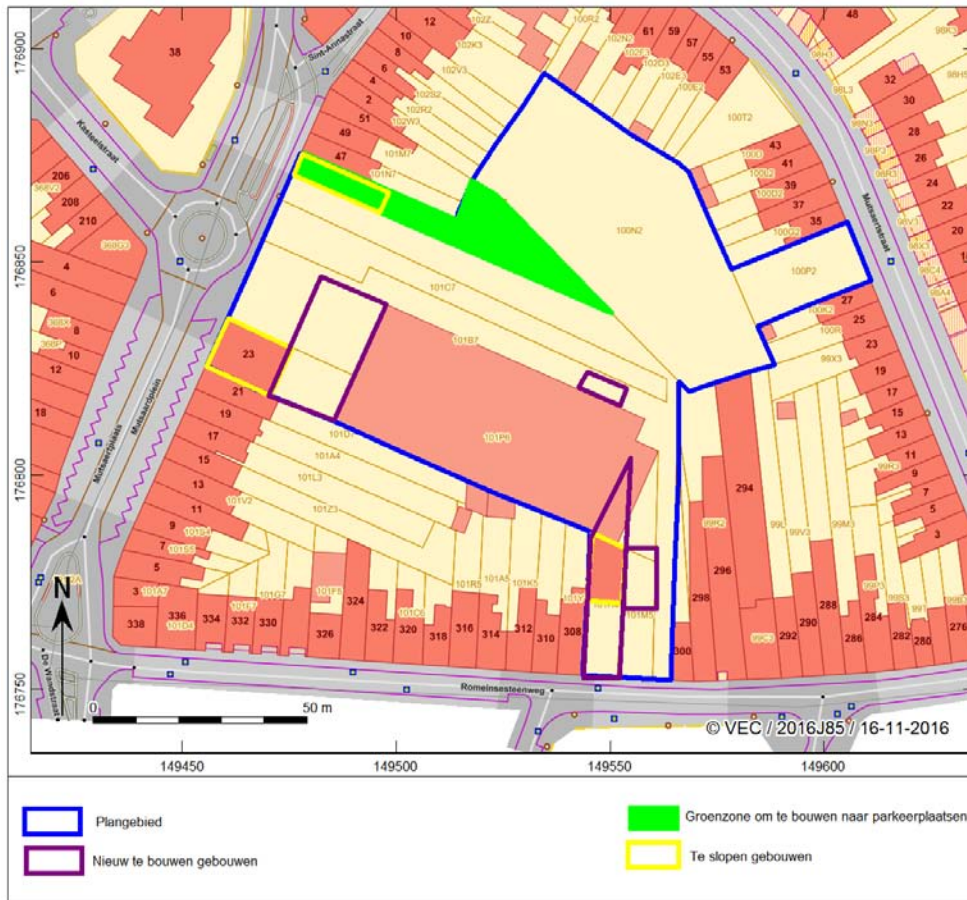
Op de luchtfoto's is te zien dat het plangebied vanaf 1971 nagenoeg altijd bebouwd is geweest. Dit is bijvoorbeeld te zien op het detailplan uit 1996. Hierop staat duidelijk aangegeven waar de bebouwing zich bevindt, namelijk een winkelpand in het zuidelijke gedeelte van het plangebied en een loods in het centrale gedeelte. Het overige gedeelte is verhard en wordt gebruikt als parkeerplaatsen of in- en uitrit. Verder kan gezien worden dat op de plaats waar de nieuwe parking komt een loods met bijgebouwen gestaan heeft. Deze zal de ondergrond zeker verstoord hebben.

De beantwoording van de overige onderzoeksvraag is als volgt:

- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*

Op afbeelding 21 is de situatie van voor 1996 terug te zien. Hierop staan de loods met bijgebouwen. De verstoring van deze zal ongeveer 1,00m –mv. De precieze verstoring is niet gekend omdat er geen plannen gekend zijn van deze gebouwen. Daarom wordt er vanuit gegaan van een minimale verstoring van 1,00m over een oppervlakte van circa 1000m². Op deze plaats wordt een nieuwe parking gepland. Deze zal geen verdere verstoring veroorzaken in de ondergrond. De geplande werken bevinden zich voornamelijk bovengronds. De werken die zich ondergronds bevinden zullen een verstoring van 50vm –mv veroorzaken. De geplande werkzaamheden zullen op deze manier niet dieper gelegen zijn dat hetgeen dat reeds verstoord is.

Verder wordt gepland om nieuwe gebouwen te plaatsen. Deze zullen een oppervlakte bezitten van circa 1000m², wat ongeveer 11% van de totale oppervlakte is. Verder dient er rekening gehouden te worden dat ongeveer de helft van de oppervlaktes van de geplande nieuwe gebouwen reeds verstoord zijn door de gerealiseerde gebouwen die naast de nieuwe geplande gebouwen gelegen zijn. Deze verstoringen zijn veroorzaakt door het uitgraven en plaatsen van de funderingen van deze gebouwen. Omwille van deze reden zal er eerder een kleiner gedeelte (circa 6% van de totale oppervlakte) voor verstoring zorgen. Deze verstoring zal minimaal 1,00m –mv zijn.

Afb. 24. Detailplan van de geplande werken

De kans dat men hier sporen aantreft, waarvan de context, aard en datering vastgesteld kunnen worden, is klein. Hierdoor is de potentie tot kennisvermeerdering ook klein. Daarom wordt vervolgonderzoek niet geadviseerd voor dit gebied. Het plangebied werd dan ook voldoende onderzocht door middel van het bureauonderzoek.

1.2.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Het plangebied is gelegen in het leemgebied. Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens bestaat een potentie voor archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum. De archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum, Mesolithicum tot Vroeg-Neolithicum, bestaan voornamelijk uit puntlocaties zoals een kampplaats. Deze kampplaatsen waren voornamelijk gelegen op de overgangszone van droog naar nat. De vindplaatsen komen voornamelijk voor op een plateau- of terrasrand in een omgeving van open water zoals bijvoorbeeld een rivier. Het plangebied kenmerkt zich echter als een antropogene bodem (OB). Van deze bodems is de kans aanwezig dat ze verstoord zijn, maar dat is tot op heden niet bewezen. Indien de bodem wel intact zou zijn, komen waarschijnlijk droge of matig droge leembodems voor (Aba1, Abp(c)). Indien binnen het plangebied intacte matig droge leembodems voorkomen, bestaat een archeologische verwachting op resten vanaf het Laat-Paleolithicum.

Het plangebied heeft, gezien de landschappelijke ligging, een grotere archeologische potentie omwille van de matig droge leembodem (Aba1). Dit is een gunstige bodem voor zowel agrarische activiteiten als (kortstondige) bewoning. Het plangebied is gelegen op een plateau- of terrasrand dicht bij een rivier namelijk de Zenne. Omwille van deze elementen bevat het een hogere trefkans. Wanneer het plangebied gekenmerkt wordt door een Abp(c) bodem is de trefkans eerder laag. Dit omwille van de bodemopbouw (geen profielontwikkeling) waardoor de diepteligging van het archeologisch niveau eerder onbekend is. .

Eventueel aanwezige archeologische vanaf het Neolithicum zullen zich manifesteren als een vindplaats met een sporenniveau. Vanaf deze periode ging de mens over naar landbouw. De gronden waar beakkerd kon worden, speelden dan ook een belangrijke rol. De eerste boeren kozen dan ook plaatsen waar goed ontwaterde en mineralogisch rijke gronden gelegen waren. De CAI-meldingen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied kunnen de archeologische verwachting niet verder specificeren. Door de ligging van het plangebied aan een secundaire weg uit de Romeinse periode is het nuttig om de CAI-meldingen die verder gelegen zijn van het plangebied te bekijken. Deze CAI-meldingen lagen in een straal van maximaal 3km van het plangebied. Deze toonden dat er verschillende Romeinse sites teruggevonden zijn. Dit zou er op kunnen wijzen dat er een grote potentie voor Romeinse resten in het gebied kunnen voorkomen.

Om de mogelijkheid voor eventuele sporen vanaf de Late-Middeleeuwen te bepalen, dienen de historische kaarten bestudeerd te worden. Op basis van het kaartmateriaal kan echter gesteld worden dat het plangebied gebruikt werd als weg of akkerland. Er dient echter rekening gehouden te worden met de ligging van het plangebied. Deze ligt ten zuiden van de historische kern van Strombeek-Bever waardoor eventuele resten mogelijk zijn uit de periode vanaf de Late-Middeleeuwen. Op basis van het historisch kaartmateriaal kan geconcludeerd worden dat er een lagere potentie is voor archeologische resten uit de Late Middeleeuwen tot Nieuwe tijd.

Op de luchtfoto's is te zien dat het plangebied vanaf 1971 nagenoeg altijd bebouwd is geweest. Dit is bijvoorbeeld te zien op het detailplan uit 1996. Hierop staat duidelijk aangegeven waar de bebouwing zich bevindt namelijk, een winkelpand in het zuidelijke gedeelte van het plangebied, een loods in het centrale gedeelte van het plangebied en het overige gedeelte is verhard en wordt gebruikt als parkeerplaatsen of in- en uitrit. Verder kan gezien worden dat op de plaats waar de nieuwe parking komt een loods met bijgebouwen gestaan heeft. Deze zal de ondergrond zeker verstoord hebben. Omwille van deze redenen zal het plangebied vrijgegeven worden.

1.2.7 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek

Uit de verzamelde gegevens over het landschap, historie, archeologie en recente verstoringen, is voor de geplande bouwwerken een archeologische verwachting gemaakt. Hieruit blijkt dat in het projectgebied mogelijk archeologische resten aanwezig kunnen zijn gedateerd vanaf het Laat- Paleolithicum. Omwille van de bodemeigenschappen is deze plaats een geschikte plaats voor steentijdsites. Verder hebben de reeds uitgevoerde werken het plangebied al zeer verstoord.

Uit de CAI-meldingen komt naar voren dat er maar één melding in de buurt van het plangebied gelegen is. Deze melding kan gedateerd worden in de 18de eeuw. Verder dient er vermeld te worden dat het plangebied gelegen is aan een secundaire Romeinse weg. In de buurt van het plangebied zijn in een straal van 3km verschillende Romeinse meldingen gedaan. Dit verhoogt een kans op Romeinse archeologische resten in het plangebied.

Het historisch kaartmateriaal toont dat het plangebied vanaf de 18de eeuw als een akker of weiland gebruikt is geweest. Vanaf de jaren '70 is er bebouwing op het plangebied te zien. Door deze te realiseren is het plangebied al zeer sterk verstoord geweest. Hierdoor zullen de archeologische resten die mogelijk nog intact waren, op dit moment niet meer intact zijn. Om deze redenen zal het plangebied vrijgegeven worden zonder verder archeologisch onderzoek.

Literatuur

- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.
- Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.
- Jacobs, P., M. de Ceucelaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol* 102,
- Kadaster, 1850-1864: *Topografische Militaire Kaart, kaartblad 56*. Nationaal Archief,
- Mathijs, J., Buffel, P. 2009: *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest. Kaartblad 31-39: Brussel-Nijvel*. LNE Vlaamse Overheid.Natuurlijke Rijkdommen
- Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.
- Onbekend, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 1,0.
- Schroyen, K. 2003: *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 31-39: Brussel-Nijvel*. Ine Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen.
- Vandermaelen, F. , 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique*.

Geraadpleegde websites

- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <Http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>.
- <https://id.erfgoed.net>
- <http://www.geopunt.be/kaart>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein
- Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones
- Afb. 4. Bestaande toestand van het plangebied
- Afb. 5. Geplande toestand van het plangebied.
- Afb. 6. Detailplan van de regenwaterput en sceptische put.
- Afb. 7. Bodemgebruikskaart van het plangebied
- Afb. 8. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart
- Afb. 9. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart
- Afb. 10. Het plangebied op de bodemkaart
- Afb. 11. Het plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) en Hoogteverloop van het terrein
- Afb. 12. Het plangebied op de Bodemerosiekaart
- Afb. 13. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
- Afb. 14. Het plangebied op de Frickxkaart
- Afb. 15. Het plangebied op de Ferraris kaart.
- Afb. 16. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
- Afb. 17. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.
- Afb. 18. Het plangebied op de Popp-kaarten
- Afb. 19. Het plangebied op de luchtfoto 1971
- Afb. 20. Het plangebied op de luchtfoto 1979-1990
- Afb. 21. Detailplan van de bebouwing voor 1996.
- Afb. 22. Detailplan van de bebouwing na 1996
- Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto 2013-2015
- Afb. 24. Detailplan van de geplande werken

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2016J85
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Topografische
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	2
Type plan	Overzichtsplan
Onderwerp plan	Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	3
Type plan	Bodembedekkingskaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	4
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Bestaande toestand van het plangebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	5
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Geplande toestand van het plangebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	6
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Detailplan van de regenwaterput en sceptische put
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	7
Type plan	Bodemgebruikskaart

Onderwerp plan	Bodemgebruikskaart van het plangebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	8
Type plan	Tertiairgeologische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart
Aanmaakschaal	1:50.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	9
Type plan	Quartairgeologische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart
Aanmaakschaal	1:200.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de bodemkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	11
Type plan	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
Onderwerp plan	Het plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) en hoogteverloop van het terrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	12
Type plan	Bodemerosiekaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	13
Type plan	CAI
Onderwerp plan	Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	14
Type plan	Frickxkaart

Onderwerp plan	Het plangebied op de Frickxkaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	16-11-2016
Plannummer	15
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Ferraris kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	16-11-2016
Plannummer	16
Type plan	Atlas der Buurtwegen
Onderwerp plan	Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	17
Type plan	Vandermaelenkaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	16-11-2016
Plannummer	18
Type plan	Popp-kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Popp-kaarten
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	16-11-2016
Plannummer	21
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Detailplan van de bebouwing voor 1996
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	22
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Detailplan van de bebouwing na 1996
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016
Plannummer	24
Type plan	Detailplan
Onderwerp plan	Detailplan van de geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16-11-2016

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2016J85
Onderwerp	fotolijst
ID	19
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Digitaal
onderwerp	Het plangebied op de luchtfoto 1971
ID	20
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Digitaal
onderwerp	Het plangebied op de luchtfoto 1979-1990
ID	23
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Digitaal
onderwerp	Het plangebied op de luchtfoto 2013-2015

